

Esan: Bible for Matthew

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

1 ¹ Ebe ɔsi ulin osi Ijesu kristi, omɔn osi Idevidi, omɔn osi Ebirahamu. ² Ebirahamu ɔle kha aba ɔsi Iziki, na bi Ijekopu na aba si Ijuda bi ibhiɔ ɔle ni ikpia. ³ Ijuda ɔle kha aba osi Ipɔzi bi Zerah hi itama, Ipezi kha aba osi ihɛrɛzɔ, Ihɛrɛzɔ ɔle aba ɔsi Iramu. ⁴ Iramu ɔle kha aba ɔsi Amminadab, Amminada ɔle khi aba ɔsi Inahasɔn bi Inahasɔn ɔle kha aba ɔsi Isamɔn. ⁵ Isamɔn ɔle kha aba ɔsi Iboarz obi Irehab, Iboaz khi aba osi Obɛdi bho obi Irutu. Obɛdi kha aba ɔsi Ijesi. ⁶ "Ijesi ɔle kha aba osi Idevidi nɔn khin ojie. Idevidi kha aba ɔsi Isolomɔni bho obi okhioi Uria⁷ Isolomoni ɔle kha aba ɔsi irehobua. Irehobua kha aba ɔsi Abija, Abija kha aba osi Asa. ⁸ Asa kha aba ɔsi Ijehosafat, Ijehosafat kha aba ɔsi Ijoram ɔle bie bha uzia. ⁹ Uziah kha aba ɔsi Ijotam, ɔle kha aba ɔsi Ahaz, Ahaz kha aba ɔsi Ihɛzɛkaya. ¹⁰ Ihɛzɛkaya kha abo ɔsi Imanasɛ, Imanasɛ kha aba ɔsi Amɔn bi Amɔn kha aba ɔsi Ijosia. ¹¹ Ijosia bi ulin ɔsi Ijɛkonია eni eda do obhiɔle no okpia mu kha dɔ bhi Ibabilɔn. ¹² Eghe nɔ kirɛ khu ri bhi Ibabilɔn oda khi aba ɔsi Ishealtiel, Ishealtiel ɔda ki ulin ɔsi Izerubbabɛl. ¹³ Izerubbabɛl kha aba ɔsi Abiɔd, Abiɔd khi aba ɔsi Eliakim, Eliakim khi aba ɔsi Azor. ¹⁴ Azor kha aba ɔsi Izadok, Izadok kha aba ɔsi Achim bi Achim khi aba ɔsi Eliud. ¹⁵ Eliud kha aba ɔsi Eliazar, Eliazar kha aba ɔsi Mattan, bi mattan kha aba ɔsi Jacob. ¹⁶ Jacob kha aba ɔsi Ijosɛfu nɔ ɔdi Imeli nada bi Ijesu, na tirole kristi. ¹⁷ Rɛ nabhu ulin ɔsi Ebrahim rɛsɛ bhi Idevidi ulin igbɛ'nɛn nɔn na bhi Idevidi re sɛbhɔ ɔna mukha khin Ibabelɔ oda kin ulin igbɛ'nɛn, Re nabhi ɔna mukha khin ibabelɔn re sɛ bhi kristi ulin igbɛ'nɛn. ¹⁸ Ubiɛmi na bi Ijesu kristi inian ɔre sunun. Inenɔlɛn Mary oda muegbɛ nɔre bi Ijosefu, ɔkpanɔ egbe ne kirɛ kugbe, Eda kere ɔhama rɛ nabho obɔ osi Elimi nɔ khiale. ¹⁹ ɔkpanɔ, Ijosefu nɔdɔle oda kin okpia nɔn luemi nɔsɛn ɔbho nɔfala bhe eji ɛbho yie, ɔda kha guanɔ nɔhɔle fekele. ²⁰ Eghe nɔkirɛ kharia enmian ɛhi nɔsi Ebianlɛn ɔda ze'gbɛ nalɛn miɛn bhe ebhohie, oda tale 'Ijosefu ɔmɔn osi Idavidi hai ji ofɛnmɛn nurɛri Imeli bho okhioɛ, ranmude onu uhamami nɔn hama ni ɔsɛ elinmi nɔ khale nɔn. ²¹ ɔdi bi ɔmo okpia, akikha ti elin ɔlɛn Ijesu, ɔdi mi ibhokhele fan bhi iluemikhɔ. ²² Ena rebhe ruami nɔrɛ musɛ ebi ebiale tale bhu unu akhasɛ ɔda tale. ²³ "ɔnɔ bha mi okpia di kha hama oki bi ɔmo okpia, aki kha tie elinɔlɛn Imanuɛ, ɔna rɔ'le ta "Osɛnobulua de ba man." ²⁴ Ijosefu da riɔbhowe iro oda lu ebɛ'hi nɔsi ebiale yɔle lu, oda riɔle bho okhio ɔle. ²⁵ ɔbha nalɛn nowɛ de nɔ rɛbiɛ ɔnɔ ɔmɔ okpia. Irio ada kha tiɔle Ijesu.

2 ¹ Aki biɛ Ijesu fo bhe ɛbholo natiɔle Betilɛhɛm bho otɔ Ijudia bhe eghe ni Iherodi rɛ yo ojie, elenminlin neno otɔ ujɛrɛ ɔɛnlɛn vae. bi Ijerusalɛm da non. ² "Tela ada biɛ ɔmon noa dɔ kin ojie nosi Ijus?" Man daghe ahienhien nɔsɔ l bhe ujɛrɛ ɔɛnlɛn, ɔle man da vae niman dɔ gholo nanlɛn. ³ Iherodi nɔ'jie kihɔn, egbe da wɔɔ le bi ena Ijerusalɛm rebhe. ⁴ Iherodi da tatie eno ohenlen ne khua bi ene gben ebe bhhɔ ɔnɛ ɛbholo, ɔda non ele. ⁵ Jela ada biɛ ɔni kristi nan? eda tamalɛn, bhi betilɛhɛm bho otɔ Ijudia ranmude iriɔ ɔno ohenlen gbenlɛn, Bha ni ⁶ Betilɛhɛm nan otɔ Ijudia, ojie nɔa nɛ ɛwɛle bha vae okp ojie non. Nɔa kin ɔrihuan kin nɔsi Izile. Eghenan⁷ Iherodi da tatie enelen emin bhe ɛle milin, ɔda non ele, eghe la ele rɛ daghe ɔnan ahienhien. ⁸ ɔda ye le bha ha khian Ijerusalɛm bha guanɔ ejada biɛ ɔnon ɔmon, bha bha haki miolɛn bha dɔ tama men nimen yɛ dɔ gholo nanlɛn. ⁹ Eki hon eda khkan. ɔnu ukpa ahienhien da sɛyɛ rɛkhan ele, ɔkuɛ sɛ ɔda mudia bhu uwa nan da biɛ ɔnɔ ɔmon. ¹⁰ Eki daghe ɔna ahienhien, eda mamam ghonghon. ¹¹ Eda nabhe ɛkɛ uwa, eda dɔ mien ɔnon ɔmon bi Inenɔlɛn ni Mali. Eda sɛ ɛkɛle ru bho otɔ eda gholo nanlɛn. Eda tam ɛkpa a, eda ne ɛlomɔn bi emin ne mamam ghanlan, rɛ lu ɛsele nɔnɔ ɔmon. ¹² Osɛnobulua da sekha nele, bhe ebhohiɛ ne hei kikiɛ ha bu Herod, ɔle eda rɛ khan uwedɛ ɔbhebhe ha khien ɛbho ele. ¹³ Eki rie bho oa fo, osɛnobulua da jie ɛhi bu Josefu re bhe Ebhohiɛ. ɔda tale, "Kpɔnɔ, Re onon ɔmon bi inenɛn ɔlɛn, ni bha nɛ diɔ bhi Ijiuti. Debhe enian non rɛsɛ eghe nian rɛ taman en. ¹⁴ Ason nin Ijosefu da re onon ɔmon bi inenɛn ɔlɛn eda ha khin Ijuti. ¹⁵ Eda ribhi enin rɛsɛ eghe ni Iherod kire yurɛ yuu. Ona ho omusɛ ɛmonlɛn ne Ebiolen man tale re no obɔ ohenlɛn. Bhe ɛkɛ Ijuti ɔle Ida tie omimen kidɔ erahiɔ dagba re. ¹⁶ Iherod kidɔ kere enelen emin nan erahiɛ ɔle, ekele da mamam kha khɔle ɔda ju uhomon ne gbɔno Imikpea rebhe ne, ribhi Betilɛhɛm bi ɛbho ne dea kɔle, re nabhi ikpe eva rɛ re otɔ bo ɔne eghe ne enelemin ni rɛ do taman len. ¹⁷ ɔna ho omusɛ akhasɛ no so ohenlen ijɛmaya. ¹⁸ Ada hon ukpurulu bhi iramah, okpe eviɛ bi uronmin. irachɛ viɛ ni ibhokhan len, ɔbha rɛ ɔbho olɛlɛ, ranmude hei da kie vae. ¹⁹ Eghe ni Iherodi kirɛ yuu, ɛhi nɔso osɛnobulua da dɔ tami Ijosɛfu bhe ebhohiɛ bho otɔ Ijipti. ²⁰ "Kpanɔ, re ɔnɔ ɔmɔn bi o ɔle ni bha kha khin otɔ Izirɛl ranmude ene guanɔ ɔnɔ'mɔn nan ne gbea, eyunolo" ²¹ Ijosefu da kpanɔ, re ɔnɔ'mɔn bi inenɛn ɔlɛn vae bho otɔ Izirɛl. ²² ɔkpanɔ, Ijosefu ki hon khi Arkilɔsi ki ribhe ejele nɔsa aba le ni Iherodi ofɛn da ha muonlɛn nɔ rɛ khi enin. Egbe no osɛnobulua kire sekha nalɛn bhe ebhohiɛ, oda diɔ bhotɔ Igalili. ²³ ɔda ha nyenlɛn bha agbɛbho natiɔli Inazarɛt. ɔna yɛ kin omusɛ bha ahase ne no ohenlɛn ka ta. Edayɔ adɛɛɛi tiɔle ɔri Inazarin.

3 ¹ Egheni, Ijoni, nɔ ramɛn nɔ'ria da vae, kha tɛ ɛmɔn osi osɛnobulua bhe ɛkɛ ato, osi Ijudia, tale wɛ'ɛ. ² Fidelɔ ramude egua okhun kɛ otɔ. ³ ɔna ɔna akhasɛ ne azaya tɛ ɛmɔlɛn man bha wɛ'ɛ "Uru otuen ɔkpa so dagbare bhe ru ewedɛ nɔsɔle kin ɔnɔ diale" ⁴ Bho ɔneghena, Ijoni da yɛ ewu na re iron osi ikamɛli bi ugbeɔn ɔso ohian ebale nɔ'sɔle, oilɔ, li iriso bi ɛmɔnowɔn. ⁵ Ijerusalɛmu, Ijudea rebhe, rɔ sebhi otɔ osi ɛdɛ Ijɔdan, da buɔle va. ⁶ ɔda samɛn ni erebhe bhi ɛdi Ijordan, erebhe da kozi⁷ ɔkpanɔ bhe eghe no ki rɛ daghe otu Ifarisis bi Isadusis ebuɔle vade dɔ samɛn, ɔda ta manlan, "Bha ni imɔn osi ikuɔkuɛ eyɛn, khɔbhɔ gbu uhi bha, ni bha rɛ rune sibhi ufuɛn nɔ vade re?" ⁸ Bha mi ikpɛ nɔ men. ⁹ Bha kha tale bhe usun bha, 'ma mɔn Abrahamu, bhi Aba.' Mɛn tamabha, osɛnobulua di sabɔ hei imɔn dagbare ne Abrahamu bhɛn ɛkɛ ikpo'bhidona. ¹⁰ Bho eghe na, amu ughan da inie eran fo. Eran ikɛkɛ nɔ bha min ikpɛ nɔ mɛn, aki hianlɛn fia rie bhe ɛkɛ eranlɛn. ¹¹ Mɛn samɛn bha, ɔsi ufidelɔ. ɔkpanɔ, ɔnɔ vade rekhan men, oile ko okhunle. men bha sɛ ɔnɔa mu ibata nɔsɔle. ɔdi samɛn bha bhi elimin nɔ khiale, bi eranlɛn. ¹² Emi nɔ khian rɛ khankhin ehunhun riɔle bho bɔ nɔ rɛ

kpõno'tõ rebhe bi õki si õka rebhe sikoko bhẽ ejiohe emi yi, bhẽ ẽkõuwa. Okpanõn enemẽn neribhõ õki biole bhẽ eķẽ eran tuõle bhẽ eķẽ eran nõ wea."¹³ "Eghe ni, Ijesu da dabhi Igalili vae bhi ẽdi ijordani nõ dõ samẽn bhi obi Ijoni. ¹⁴ Okpanõ, "Ijoni bha ho nõle samẽn nalen, õda tamanlẽn, uwẽ'kele nõ samẽn mẽn, uwẽ õki bumen va?" ¹⁵ Ijesu kida wanien õlele, "Jiõ diariõ nia, emi nõgbale nõ ni man rẽ muosẽ emi rebhe nõkele" Ijoni kida kue bhõ ¹⁶ Okpanõ samẽn nanlẽn fo, Ijesu kida si bhẽ eķẽ amẽn re, osukpani, eguale okhun da tujiea nalen. Oda daghe orion nõ Osẽnobulua vade otõ bi idu õda tuere yanlẽn. ¹⁷ Osunkpani, uru da, dabhi ẽgualẽ okhun va "Oña khi õmõn ni huõẽmõnlẽn.Emõnlẽn yẽ mẽngebe."

4 ¹Eghe ni elinin da dia ijesu ha khin ukato ni elimin ebe do ha dõmõnlẽn. ²O ki se eķẽ ohanmẽ ikpẽdẽ egbõle eva õhame kiada gbõle. ³õdamẽ õzia da vae yõle, uwe ha gene ha yi õmõn si Osẽnobulua tama eni udo nan ne khin ekala. ⁴Ijesu da yõle ai gbõnlẽn, õyi ebale õzia sẽ ẽnlẽn agbõn bi ota nõ ni Osẽnobulua unu olagbase⁵Elimin ebe da gbe se ole ha khin ẽbhõlo nõ khiale, oda se ole ha khin eje yokhun nẽ bhotuẽ nõ khua. ⁶õ da yõle, uwẽ ha yi õmõn si Osẽnobulua, mu egbe ẽ fi suẽn se, ai gbõnlẽn, õ de jẽhi nõsõle ne gbẽ ẽ, bi, Eki muẽn bhobõ nõ sele nu hi da si ezamẽn gbe bhudo.⁷Ijesu da tama lẽn, ai gbo gbõnlẽn, he ki sedamẽn damin Ebealẽn bi Osẽnobulua nõ sẽ. ⁸Gbokie elimin ebe da se õle ha khin okhunlun ukekeke nõ yokhun nẽ õ da si egua õni agbõn bi osisi nõsõle sebhe manlẽn, ⁹õ da yõle enan she i dẽ sẽ miẽn, u da de bhotõ ga mẽn¹⁰Ijesu da taman lẽn, se bhena se elimin ebe: Ai gbõnlẽn, Nuwẽ gEbealẽn ni osẽnobulua nõ se õle okpa sẽsẽ. ¹¹Elimin da zõle obõ, eni ẽhi da do ha gale.¹²Ijesu ki hõn ghe ha mun ijõni, O da shegbe ha khin eķẽ igalili. ¹³O da kpanõ bhĩ inagaseti dõ ha nyẽnlẽn bhi ikapanum bhe egbe eķẽ si igalili bhagaga otõ si izẽbulõn bi inaftali. ¹⁴õnan sunu se vuõn ebi Azaya ni ohẽnlẽn tala, ¹⁵Otõ si izẽbulõn bi inaftali bhodẽ eķẽ gbesa ijõdani, igalili si ene bha sẽbhõ. ¹⁶Enẽbhõlo ne dotua bhebiuli daghe ojẽfua bi ukpa hẽnlẽn se¹⁷Rẽ na bheghe ni ijesu da mukele ha taman ele ghe "Fi õkhõle wẽnẽ eguaosẽ õsise"¹⁸. õ khi khian bhegbe ede igalili, õ da daghe ibhio eva, isamõni na tiõle ipita, bi Anduru nobhio õle, e mun ogan fio bhẽdẽ semude õgbẽnlẽn ele khin. ¹⁹Ijesu da tatie ele bha sekhan me, i ki sẽbha kin egbẽnlẽn esia. ²⁰Eje eje ele da zongan obõ sekhan lẽn²¹Ijesu ki gbo khian õ da min ibhio eva õbhobhe, ijemisi õmõn si izẽbẽdi, bi obhio ole ijoni. Ele da ha sighi okẽdẽ bi abele izẽbẽdi ele hẽnhẽn ogan. O da datie ele ²²ejeje ele da si bhoke onokõ sekhan lẽn.²³Ijesu da nẽga bhi igalili sebhe ha manle emilin bhotue bi uhõmũijẽ eguaosẽ, O da yẽ ha himin ene khõnomõn agba emuõnẽn ikikẽ bhõ ji ẽwẽ ẽbhõlo. ²⁴Owewe sõle da nega otõ isisia sebhe, ele da ha muni ẽbhõlo ne khõmõn agba emiame kike bi ẽbhõle ni esu munõ gba, ene, khõnõn owa bi akhunlun ijesu da himin esebhe. ²⁵Ebhõlo ne mama bunbunlun da bhi igalili, idẽcapolisi, Ijesusalẽn bi ijudia dõ sẽ gbesa ijodani.

5 ¹Egbe ni Ijesu rẽdaghe enagbe ẽbhõ, õda diõbhũ ukoke. Oki dibhõ otõ idibo ne sõle da buolere. ²Oda tan unua kha maele emi oda yõle. ³Erõmõn õse ene bhõ gbele bhi oriõ õse sele khi eguale okhun. ⁴Erõmõn õse ne kiẽ'gbe , edi kha mõn isudu. ⁵Erõmõn õse nemõn ejieje edimi õnotõna bha alebhuku. ⁶Erõmõn õse nõ ohanmẽn bi obhamẽn gbele ranmudi ilueminõsẽn edi kin õnõ violẽn. ⁷Erõmõn õse nemõn itohan edi yẽmi itohan. ⁸Erõmõn õse nu udu ele khale edi mi osẽnobulua. ⁹Erõmõn õse nerõ ofure khian adi kha ti ele imõn nõso osẽnobulua. ¹⁰Erõmõn kho õse nakpokpo ranmudi ilunosẽn õsele khẽ eguale okhun. ¹¹Erõmõn õse sade eria eki popo ẽẽ ki yẽ tota nemẽn rijiman ranmudẽ mẽn . ¹²Kha aghõn gbõn bi itẽmõnlẽn ranmude ikpõnole hi ihaosa non sẽ bhi eguale okhun. Reji õnuwede na eria da ka popo akhasẽ neneman yẽnlẽn. ¹³"Uwe khu umẽn õsa otõ . Ahamẽn umẽn iri ulẽnlẽnmi õsõle fia bõbhõ õa rẽgbo kin umẽn yẽ? oiyemẽn bhe emisoso be nõdia bhi irõ aki biriõle kua eria kiri idia nabhõ. ¹⁴Uwẽ kho orukpa õsa agbõn. Agba õbhõ nan muõn bhu uko'ke nõjia rẽ nẽ ko. ¹⁵La eria khõ ru orukpaoki muõn bhẽ ẽle okhiale, õyi akha ru orukpa aki muõn bhe ebarẽ mu orukpa mudia nõn kha bhala ne eria rebhe bhi uwa. ¹⁶Ji orukpa nasẽ kha bhala rẽji nõmẽn be ne ada mu oriri oriri ji Aba man nõn ribhi eguale okhun.¹⁷khir riale Imẽn khõ vae dõ ria uhia la enan akhasie. Imẽn bha vae dõ ria elea, õkpanõn ni imẽn rẽ muele sẽ. ¹⁸Iriõ ẽmõata Imẽn tamaẽn õkhuẽsẽ eguale okhun bi otõ õgbera, ukpi iyama okpa la uhõmõn ẽmõn okpa nõla si bhõ õnun uhi re ribhõ, õkuẽsẽ emi rebhe mõn omusẽ.¹⁹Rejiõnan õnõn guõghõ õnikhere okpa bhe enun uhi na õda man eria õbhebe ele rẽ luõle, aki tiõle õnikhere bhẽ eguale okhun. Okpanõn õnõn ne ele mõn oda man eria ele akiti õle õnõn kpõnõle bhi eguale okhun. ²⁰Imẽn tamaẽn akhamiẽn ilueminõsẽn õsẽ bha õbha gbera ilueminõsẽn osi enegbi ebe bi Ifarisisi uwede ribhõ narẽ na bhi eguale okhun. ²¹Uwẽ khahõn atamaele bhe eghe nẽ ẽdẽlẽ, 'khi gbugbele, bi onoi gbugbe oki kha ribhi igueza nõn kakale'. ²²Okpanõn imẽn tamaẽn ghe õnõn rekhi nẽkẽ obhiõle khõ oki kha ribhi iguẽzõ nõn kakalẽ, bi õnõn tama obhiõle.'Oria nõmi eboajia rẽlu oki kha ribhi okakale bho obõ erẽbhokhan. Bi õnõn kidatale,"Uwẽ nun ohiuki! ok! kha ribhe okakale be eranlẽn õsi agbe eranlẽn. ²³Akhamiẽn uwẽ lari emisi bho obõ re bhi õta, uda yelere umõn ẽmõ'be rẽji obhiõlẽ. ²⁴Zõ õnemi obõ bhi õdalo õta uwa kha khan rẽhan bu obhiõlẽ, ukũ dõ riemi sibhõ obõ re.²⁵Mõn ẽhanlẽn ji õnõn ne giezõ ejieji su khin ikotu, nõkhi muẽn nene guẽzõ, nene guẽzõ khai muen yanele nakhaimiẽn emuẽn fiõ bhi ighan. ²⁶Emõata mẽn tamaẽn, uwe ikhian lasi bhe enire subha ha enosa igho nõn khere nẽn nunulu.²⁷Uwẽ hõlẽn atale, "khai gbo oghele"²⁸ Okpanõn, itai maẽn ghe õnõn kighe okhio bhi ihieõlghe oki gbo oghele bhõ ahu nõsõle.²⁹Ahamiẽn ẽlo obara guanõ nõrẽ kha bibire bhõea riefia omẽn narẽ mien egb okpa osẽ oria õmẽn narẽ mien ona bha agberanlẽn. ³⁰Akhamiẽn obara osẽ rẽ bibire, hian refia õmõn narẽ mien okpa bhe egbe osẽ ria narẽ mien egbe rebhe õnabha agberanlẽn. ³¹Ayẽtale õnõn khu okhio õle fia, nõn re ebe uhemi nanlẽn. ³²Okpanõn, Imẽn tamẽn, õnõrẽkhi nõn ho okhio õle ada mien khõ gboghẽ orõle kin õgboghẽ, õnõn iriõle narẽ hõle okiye gboghẽ ³³"Gboyẽ, uwe hõmi atalee eghe nẽdẽlẽ, khi khõ ihẽnlẽn nõyole bho otafõh, okpanõn mu otafõh nasẽ bu ebianle. ³⁴Okpanõn, imẽn tamaẽn khi khõihẽn hiehie, rẽji agbõn okhun, ranmud eni aghejie osi osẽnobulua. ³⁵La rẽji otõ ẽni õhẽ awẽõ la rẽji Ijerusalẽn, eni agba ẽbhõ nõn kpõnõle õsi ojie. ³⁶La maki ru uhõmõn khõ ihẽnlẽn, ranmude mai la sabõ lu ukpe eto okpa nõn fua la õnõn bili. ³⁷Okpanõn, ji õla nunta khi 'Hee,hee' la 'Heye,heye' ebõkire khi nõn gbera õna obo elu ẽmiebe õna vae. ³⁸Uwe

holen atale, 'Elo re haose elo bi ra akon haosa akon.'³⁹ Okpanon, imen tamaen, khi mudia khe oluemi ebe, Ebodiaye, onon fi ubia bha agban abera, deno onokele nalen yowo.⁴⁰ Akhamien onore tie uwe ezọ oda ri we emin, ji onoria woye ri ewegbe.⁴¹ Ononi tamaen nou kha bhi imale okpa, rekhalen nabhe eva.⁴² Renon onon uwe ele, khi bi egbe non guanon non momo uwe ele.⁴³ Uwe holon atale, ohoemon oboe uki ho oyanen.⁴⁴ Okpanon, imen tamaen, hoemon iyanen neromon nene popo qee. One ebe no men nedede bhai mon. Ne eromon nene khoe, lu omen ji ene hee.⁴⁵ Bejiman do ki omon osa Aba man aghon okhun. Oji ovon osole kha ze elu emiebe bi ene unosen. Oki gi amen kha rolo enemem bi enimen.⁴⁶ Akhamien uwe hoemon ne hoemon ihaosa be uwe kimon? oyi ene muni igbo ohonenon oyi irio elu? ⁴⁷ Akhamien uwe tui ibhioe okpa, bu uwe kidiri lu gbera enekele? oyi irio bho Igenta luole ye? ⁴⁸ Ebokhi uwe kin onon lu eminosen, be na Aba non ribho agbon okhun re lu eminosen

6 ¹ Moen ewan, nukha lu emi osi mon khiale, ne eria ba daghemem ra, aki domien ihasa ye ribhi uwe bho no da bhi obo Eraman no ribhi egua okhun. ² Okpanon, uda rie sibho obo re, ghe khua akala bho, ze bi ihi emalu ne ribhi uwa oga bi uwede, na agbon me he da ru uyi nelan. Emaeta, oile taman bha, emien ihasa no ribho fo. ³ Okpanon, uda ri sibho obo re, ghe ji obo agobo len ebi obara lu, ⁴ Be jia da mien urie sibho bore na se, jia yo osi ekhokho. Egheni eraman no daghe bhe ekhokho ki ha uwe osale. ⁵ Sade une eromon, ghe dia bi emalu, ne hoemoi ineromon bhi imudian bhe eke uwa oga bi uwede ne eria daghelan, Emonata oita mabha, emien ihasa no oselan fo. ⁶ Okpanon, we kha khian ne eromon, uki labhe eke ugha nase. Kho ode uki neromon ji erama no daghe bhe ekhokho. Eraman no daghe bhe ekhokho, di ha uwe osa. ⁷ Uakhian ne eromon, khe to ota ne yiolo. ota nu kata ze bi ene bhalen osenobulua, ekialo osenobulua di hon ranmude emon nobunbun noselan.

⁸ Okpanon, kha dia bi ilan, ranmude erama no ribhe egua okhun len ebu uwe gualo uwe kue no. ⁹ Ranmude ona rinia kha ne eromon: "Eraman no ribhi egua okhun, jia re ekpen nenien." ¹⁰ Jie egua nose vae. Iho nose alu bha agbon be jia lu bhe elinin. ¹¹ Re ebale edede man. ¹² Ro olukho nosenman humuma, beji man re humu ene lumakholo. ¹³ Khe sua man fi bhi eke edamen, mienman fan bhi emionbe re. ¹⁴ Sade uda re hume erio obhebe ulukho naselan, Erama no ribhi egua okhun, di re human. ¹⁵ Okpanon, akha ki mien uwe bha rehuman iboe. Erama no ribhi egua okhun, khian rehuman. ¹⁶ Akha mien uda lu ifueke ohamen, ghe sielogba bhu uhmun be ji ilan ni emalu lu, ranmude, eki si elo gba bhu uhmu ne reman we elui ifueke ohamen. Emuata oli tamabha, emien ihase noselan no vuonlen fo. ¹⁷ Okpanon, akhamien, uda lu ifueke ohamen ua re ebare gbo gbue uhmu, ua ra amen kpelo. ¹⁸ Bhe ejiada mien obha re egbe man eria, ifueke ohaman na ose. ¹⁹ "Ghe si efe sikoko ne gbie bho ona agbona, bheji eji ododo'ada lolia bi eji ada monton, bi eji oyi ada gbe ekhua le emino ribho. ²⁰ Nure lu oni, si efe koko ne gbie bhe egua okhun, bhe eji ododo khian da lolia bi eji oi khian da gbe ekhua dorie. ²¹ Ranmude, eji emino donna ye eni ole ekhole ye. ²² Elo khu ukpa ose egbe. Ranmude, elo kha amen, egbe rebhe ki vuon ni ukpa. ²³ Okpanon, akha mien, elo nase oimen, egbe na se rebhe ki vuon ni ebiuki. Ranmude, akha mien onu ukpa, oda yi ebiuki, bo onebiuki ni akhua seye! ²⁴ Aisabo re eja ogie va, okha hu ukpokpa oki hoemon onokele, ra oki mama sike ukpokpa, bi oki fi onokele bho oto uda sabo go osenobulua bi efe. ²⁵ Okpanon, itama bha, kha kpokpo egbee ranmude uyemi na se, bhe ebale nale ra bu wea won, ra egbe nase ebu weayo. Eyi iyenlen gbera ebale, bi egbe bha gbera ukpon? ²⁶ Bha ghe afiamen ne ribho okhun. Ere ko ra kolo ra, ne re sikoko bhe eru, okpanon, Eranman no ribhi egua okhun ole rebae nilan le. Oyi yi bha be khin ukanlen le? ²⁷ Qria no bhi usu bha, bhe ke ikpokpegbe nasole oki sabo rie ba edagbon na sole? ²⁸ Be ki ze nuda kpokpegbie ba emon ukpon? Riale, ilumun ne ribhi oto be ji ere wanre ye. Ewina ra ne re kha do ukpon. ²⁹ Itamabha Isolomon tobolo, bheke oriri na so le abha ri ukpon hinlen bi ena. ³⁰ Akha mien, osenobulua, sabo re ukpon gue ilumu ne ribhi oto, no yenyelen elena ewie, ahilolia, bi bhe eke ron, ekan, odi ri ukpon gue bha ne mon irebho nekhere? ³¹ Ranmude ona bha kha ye gbogbo egbe we'e, 'Biman le ra be man won?' ra idie ukpon ni man ni yo?" ³² Ilan ne bha rebho gualo emina rebhe bi Eranman no ribhi egua okhun lenlen we gualo emina rebhe. ³³ Okpanon, ka guano egua bi ilue minonsen na sole emi rebhe no ki kere odi re nien. ³⁴ Ranmudona, kha ye kpokpo egbe bhi ewie, ewie di kpokpo egbe osole. Ukpede ikeke mon emioke osole.

7 ¹ "Hei bhuohien, onon bhuohien rigbo. ² Ohien nuwe bhule, olearebhuohien non se ebuwe re bhan ole ayere bhan uwe. ³ Bezele nuwe nan ghe onukpemin nin non ri obho uwe bh elolo, okpanon, uwe bhadaghe ududu eran non riuwe bhelolo? ⁴ Buwe are taman obho uwe, 'Jime rio onukpemin non rie elolo kie, aimien one ekhun eran rie bhielol? Ure non luemin abadaghemem! ⁵ Ohenhen kea mun ekhun eran non ribhi elo non ribhi elo non se kie be nun uwe are daghe osesili onun ukperan non ribhi osobhioe bhe elo. ⁶ Hei re emin non khiale nan awa, la a ebale non daen fio bhi odalo non si une. Qiyirio ekhi ro oranmen non sele nunu ole, laa ekiyanganlenan. ⁷ "Non, akhi renien guano, uwe khimien. Sobu bho, akhi tugiole nien. ⁸ Onon khirekhin non nonlen, ole mien onoguanole, olemien, la a onon oria nin non sobu bho ode, ole atugio ode nan. ⁹ La a konon bhewebha non omon anolen ri ukhion bhi ibredi men, non re udo nalen? ¹⁰ La a ohiole re ehelen men, phi re eyen nanlen? ¹¹ Ranmudonan, uwe non luemin eb ha relen ha rie emin esili non omon, ekahi Abae non ribhi egua okhun lun hare eminesili ne enenolen? ¹² Ranmudonan, ebokhirekhin nun we guanon nan agon luwe, lu nele, onan onu uhi bi ohen. ¹³ "Nin onode non kien rienlen nabho. Onode bhiamin kien gbolo nana akhin ufuan, ebho ne bunbun ole ribhi onugede nan. ¹⁴ Okpanon onin ode rienmin bi aisabo kerenale si ienlen, ikpeta kpa sabo nale. ¹⁵ "Bhonenanlen bhi obi ohen ohogholi, ne buere akpa osi ohuan ruen, inian ekian bi uguokhoguogho. ¹⁶ Ikipiru ne monlen ole uwe relen ele. Agbon Koni igrepu be eran anume la otien bhi oran omunmun? ¹⁷ Iriyenen, eran non bhen rebhe ole yegbo min ikpe non men, eran noimen oiyebo min ikpe noimen. ¹⁸ Eran non men oisabo re men ikpe nonimen la eran nonimen oimen ikpe non men. ¹⁹ Eran non khirekhin nonimen ikpe non men aki khianfia ro kpon. ²⁰ Onizele, ikpe

ne monlen o le uwę relen ele.²¹ Ayi orebhe non tamęn 'Ebianlen, Ebianlen' Khian la nabhi eguale okhunlun, enesabo lu iho non si Aba non ribhi okhunlun.²² Enebunbunlu meatamanmen unukpedeni, Ebianlemen, Ebianlenmen, men bhaba relen non see sa akhasę, meni relen khuo ojuu fia, eke elin non see meni lu ohanlolo ne bunbunlun? ²³ Enimeęan da taman ele bhi adaigbolo, 'Men bha lenen! sibhiejimęn yere, ibha ne bha lu rekhan uhi.' ²⁴ "Ranmudonęan, onoirekkin non hen ęmon non sęmen onan robo rekhanlen oiken umonwanlan non bun uwa bhi uku udo. ²⁵ Amen da rolo, okpologho da vae, bi ahoho da hoho bhi ukonu uwa, obha deso oto, ranmude ukudo ada bon. ²⁶ Ononhirekkin non he ęmon non se men non bha reobo rekhanlen ohi kien uuki non bun uwa non so le bhu ukeken. ²⁷ "Amen da rolo, ologho da vae, ahoho da fi gie onuwa, onan guoghoka uguoghoda nonsole da gbukpei". ²⁸ Ege da do se, Ijesu khi ne talo fo, onan han enun usun ilolo bho ode non re man el emin. ²⁹ Ranmude oiman ele min bi oia non mon ahu obha dia bi enin enegbebe.

8 ¹ Ege nin Ijesu re nin onoke huęre, onun usun non khuo da re khalen. ² Doghe oia non khonmon ubhe da do min olen onan ghore nalen, onan tale "Bealenmen, oha ye le, uwę sabo regbe dan mien". ³ Iro Ijesu rerobo su o le, onan tale, "Oyemen, kien onon khiale". Onęnhenin onanwe kien onon kpekha bhi ibhie. ⁴ Ijesu da tamanlen "Hei taman oia soso. Haa khin ose, regbe man ono ohęn, bii onęn esele ni Imosis tale, non ha yi oseli re jele." ⁵ Ege non re vade Icapanum, onon ri isodia egbonisen khian da bule re, bhi o le. ⁶ Onatale, "Ebianlenmen, eguobhandia non sęmen nowę bhi uwa obọ bi awę bhiębhięa owo mamam loyọ." ⁷ Ijesu da tamanlen, "Men da vae nin do regbe danlen." ⁸ Iri o onon riobuan egboisen khian da tate, Ebianlenmen, men bhasę onu uwę anale bhi uwa. Uwę wo to ononta egbe kiwe danlen. ⁹ Ranmude okpea men khin nan re ejele bi ahu nan, men bhon iyokulo nin men ghaloghe. Men taman onan, 'Akhian,' onan ha khian, onan taman oia ebhebhe, 'vae,' oda vae, reji egomandia non sęmen, 'luonan,' okhi lu le." ¹⁰ Ege nin Ijesu rehonan, onan han onlen ilolo, onan taman enerekhanlen. ¹¹ Men tamanen, meso nabhi ejo oenlen da mure bi eji oenlen da defia, ohi deba Abraham bhuki imenęe non so le bi Isaac bi Ijakopu bhe eguale non so okhun. ¹² Okpanon imon non si eguale man mue fio bhi ebiuki osiolele, bheji evię bi igbakon ye. ¹³ Ijesu da taman odion iyokulo egboisen, "Akhian! beju uwę rereobho, iri o a re sunun je." ¹⁴ Iri o egbe redan oguobhandia nin bho onęn urięhelegogonan. ¹⁵ Ege nin Ijesu khire naa bhi uwa non si Irita, iri o re daghe oruan Irita no okhuo no wę okhomon ohigua. ¹⁶ Ijesu da ro obọ su le obọ, onon ohigua nan zole obọ. Iri o re kpano do muni ebale nele. ¹⁷ Osemuan kire, enen bholo nan nan munon bu Ijesu re enegbe bha dab ne mon orion non men. Onan khu enorion ne bhęn rie bhi eyenlen re onan regbe da ene khonmon. ¹⁸ Inan aręroze ebi Isiah no ohęn tale, non re le, "Iri o okpea tobọ re mien bhan ekhomon bi emianbhęn." ¹⁹ Ege nin Ijesu re daghe enun usun ebholo siko negale, ona taman ele ebealu onan zele obọ akhin ibode o si odighi o si Igalili. ²⁰ Iri o ogbenene re bu o lere tamanlen, "Omanebe" men de rekhanen ejuwę khireakhian." ²¹ Ijesu da tamanlen. "Oaghan bhon uhio, bi afianmen ne tin bha ahoho bhon ekolo, okpanon omon non so okpea o i mon ejoda re uhonmon non so le noko" ²² Odibo nonsle ebhebhe da tamanle n, "Ebianlenmen, sęka ji men do ra abamen to" ²³ Ijesu da tamanlen, "Rekhan men, ua ji eneyulu da ri eneyulu non sele to." ²⁴ Ege nin Ijesu khire na bhi okode fo, enodibo non so le da rekhanlen nan bhi onokode. ²⁵ Doghe, enin okpehoho nan na bhi onokpede, okpehoho da ha mun onokode. Okponon Ijesu da wę. ²⁶ Eni enodibo non so le da do ri le bho owe, tamanlen, "Humi manlen, Ebianlenman, man laa fuan," ²⁷ Ijesu da taman ele, "Bezele ofen mu bha, ibha ne mon omi urebho?" Eni oda guakpanon devanhien ahoho be ono okpede. Iri o ofure rene erebhe dia. ²⁸ Onan han enikpea rebhe ilolo enanle, batonan bho okpia, namien lahoho bi okpede henmonlen nanlen? ²⁹ Ege nin Ijesu khire vae bhi ibode nonkele o si Gadarenes, ikpea eva nebhon orion noni men nan bule re. Ogbitolinmin enavade enan bhon umuluegheosohanabe, bonanamien orumuyen oisabo ne eni gbera. ³⁰ Doghe, enasodagbare tale "Biman sabo lu nien, omon non so osenobulua? Uwę vae nun do royanmale onęghele qese?" ³¹ Onęghena, une nerusun bhe enin, eda lebele, bhejebharegbe bhe ejele. ³² Enojuu nan bhi Ijesu eda tale "Ahamien uwę khuman siebhi ienlen non sele re, jiman nabhi eke ienlen se enu une nan." ³³ Ijesu da tamaele, "Akhian! Enorion neimen nan da dagbare, enan nabhi eke enu unę nan, doghe, enu une rebhe nan nagbanegbe ha khi okhun oke do nabhi eke ede bhe eje nan yuu bhe eke amen. ³⁴ Ene renu une kon nan zunę negbe akhięn onękebho tamaele ebhirebhe, ike reji emin non ruan ji ono okpea non ha mon orion noni men. ³⁵ Doghe, onan agba ebhorebhe eda dagbare bu Ijesu re. Ege ne khi re mionlen, enen bhi o le non sibhi agbaebho non sele re.

9

¹ Ijesu da na khokode, vbae bhebholo nonsle. ² Doghe, eda mun okpia akhunlun no rewa nowęyole. o ki daghe urebho sele, ijesu da yo riakhunlun ha mon udinmi egbe. Emin ebe se min orehuman. ³ Doghe, ogbenebe so da ha negbele zilolo, yole ghe, Okpia nan otota awa. ⁴ Ijesu da len ebele ria bhokhole o da ye le, Bezele nin ibha da ha ria eria ebe bhokhole sibha? ⁵ One lokho ne, na re yole a remin ebe human e, la na re yole kpano mudia nu kha khian? ⁶ Ramude nibha re len ghe Omon s' Okpia mon ahu bhonagbon na re remin ebe human. o da yoni akhunlan akhunlun "Kpano re ewaę ha khin uwa no se onokpia da kpano rewa so le o da ha khin uwa so le. ⁷ Ebholo ne bunbunlun ki da-ghona, ofen da mum ele, e da ha gen elinlin Ose no rahu no se rio nebholo. ⁸ Bi Ijesu Khi da bhęni gbera, O da daghe okpia na tirole imatiu dotoa bheke ikuele ene kokigho uhomon. O da yole, rekhan me. o da kpano rekhan len. ⁹ Ijesu ki dobhotoa no le ebale, do ghe, ene kokigho uhomon bi eluemin ebe na bunbunlun da ni ijesu be edibo o le ha le ebale. ¹⁰ E ni ifarisi ki daghe ri o e da yi edibo ijesu, Bezele on o luebha emiln da ha ni ene kokigho uhomon bi elu emin ebe le ebale? ¹¹ Ijesu ki hon ri o, o da ye le, ebholo negbe danlen hi guanikhumu, enegbe bha danlan okpa guanikhumu. ¹² Bha do lue eba rona ta: "orehuma me guano eyi irobo" ime bha vae do tie enekhiale, elumin ebe men do tie ne fi okhole węre. ¹³ Edibo si ijoni da vae yole bazele ele bi eni ifarisi ki ha re eke ohamen egheghe edibo no se ele re eke ohamen? ¹⁴ Ijesu da tama ele si imon re ekhuo de ha kioya bhi

eki okpia nọ re amhen ye?Eghe vade bhodalo na re aamēen kpano, ege ni eda re rēkē¹⁶ A ha sukpon ọsogbon ba osieli, ọki ke mana sọnọ.¹⁷ Ai sa anyon ogbon bhi ebha oriēle: A ha sale bhọ ọki vēnẹ oni enyon ki tue kua. Na re lu irio, aki se enyon ogbon bhi ebha ọsogbon eki koko ha ribho.¹⁸ Ijesu hi ne le talo, Dọghe, ene rēbho khia okpa da dekianre tuole. ọ da le omokhuo nọsọle da wo yu, okpa nọ dọ robọ nyan len nọ da fikiere bhagbon.¹⁹ Ijesu da kpano rēkhan len bi edibo nọsọle.²⁰ Dọ ghe, okhuo okpa no khonon eminanọ aranlen bhi ikpe igbeva da vae robọ su ehehe ukpon sọle.²¹ Onokhuo taman egbole ghe "ole da sabọ robọ sule ukpon, egbe kidanlen" ²² Ijesu ki denegbe ọ da daghole, ọ yole "Omokhuo, ha mon ize bhudu, urēbho sẹ himin en". on'okhuo da nin bh'on'usieeghe.²³ Ijesu ki nabhuwa ene rēbho khian, ọ da daghe ene khue arokpo bi ebholo ne bunbunlun e kpoke.²⁴ Ọ da yele "bha si bh'edaban re, on'omamen bha yu, owẹ ọle ọ ye "Ene sibh'eni da ha giẹ sẹ zọ ogie²⁵ Enēbho ki dagbase, o da na bh'onogua ọda re ọle ukpobọ on'omamen da kpano.²⁶ On'emonlen da wewe nega on'ebholo.²⁷ Ijesu ki da bheni kpano, ikpia eva ne suelolo da rēkhan len. Eda so rēkhanlen yole, "Tohan malen, omokpia si idevidi" ²⁸ Ijesu ki nabh'uwa, enikpia eruololo da bule re Ijesu da ele "Ibha rēbho men dẹ sabọ lu ona?" E da yole, Ehe Ebealen".²⁹ Ijesu da robọ sule elolo yele "Jo dia beni urēbho sabha tale. ³⁰ elolo sele da tanlan. Ijesu da mamen bhuhi nele, "Bha joria so so len". ³¹ Enikpia da ha rōnemōnlen wewe ni ijan erebhe khian³² Enikpia eva ni ki kpano, e da mun odin ni esu mugba ji ijesu. ³³ ọni esu ki dagbare onodin da talo. ọ da han enēbho elolo eda yole a bha sẹka min egbonakhe bhotọ izreli.³⁴ Ifasisi ola ha tale ghe "Ahu esu O sẹ khu esu dagbare"³⁵ Ijesu da ha nega onēbholo rebhe bi igule. ha man ele emilin bhuwa oga si osenobulua, temon eguaosẹ bi ihinmin ebholo bhagba emianmen kike. ³⁶ Ọ ki daghe ebholo bunbunlun, o da tohenle, ramude okpokpo bi irudu wala. Enēbholo dia bi oghogho nọ mon onon rele kon.³⁷ O da tama edibo sọle, ọni ekonon mama bunbunlun, ene kononlen bha bun se. ³⁸ Bhiriọ ajeje neromōn ni Ebealen jiene nwena re bheke ekonon sọle.

10

¹ Ijesu da tie eni idibo igbeva ne sọle kokore, ọda ra ahu nele re ha khu elimin ebe kua be ne rēha himin ebholo rebhe bhe emian men bi ekhomon rebhe. Elinlin eni idibo igbe eva ele khenan. Ono heinhen Isammōni (Nọ yẹ ha tiọle Ipita) bi Andru no obhioo ọle, Ijemisi nōmin Zēbēdẹ bi Ijoni no obhion ọle.³ Ifilipi bi Ibartolomew, Itomos bi Imatiu ne to no igha uhomon Ijemisi nōmin Afuos bi Itaduos. ⁴ Isaimon bi Ijudas Isikarios nebho da khien olen.⁵ Ene etu igbe eva nan, Ijesu je dagbare oda mamon tamam ele bha hei ha khian ebholo ni Genta nyenlen, bi eria Sameria. ⁶ Nurelu irio, bha ha guano ihuan izile ne yuluwa, ⁷ Bha ha khian, bha ha ta emon Oseno buluwa, bha hatale: "Egualẹ okhunlun osire."⁸ Himin ene khonmon, rio ene yulu, kpe ene khomi ibhe khia, bha ha khu elimin ebe kua.⁹ Osohe orenien, osohe uwe aye renele. Bha hei re igho obhe ekpa ra heire ukpon ozeva lo ibata ozeva monlen ramude ogbilu, un ole mien egbon.¹⁰ Ibha e muen ekpa na re ybho bhonlen sibha khian bii okpuon obhebhe bii ibata bii ukporan, ramude onọ mienson de le abale.¹¹ Ebho nibha reri nao, okpona la okhere, guano oria no sele nu nede re se eghe nuare kpano.¹² Uha na bho oa, tue ele. ¹³ Ade hoono oa kion ono sele, jo ofure no se vae bho ono oa. ade ho bha ki se, jo ofure nose rekhan en kpano.¹⁴ Ene bha mien bha bhe egbe la ebha ka bha eho egbe ni bha kire sibiho omaibuwa ew, la onebholo bho kha kha eken sibhe eramen re. ¹⁵ Emoata itaman bha oto Isodom bi Igomora ole da men none ebho ni, bhu ukpede iguezo.¹⁶ Ghee o, Ijebha bi ihuwan neri bhe ewele ubidon, ramu doni bha ha babe egbe be enyen, bha ki ye degbere bi idulu. ¹⁷ Bha ha khe ebholo! Eei muno bha je enere bholo khian. Eki gbe bha bhi Ekoughele nose ele. ¹⁸ Eki gbo mun bha ji Odiele bi ijie ramude men.¹⁹ Eha ki muen hakhian khei kha riale buota la buare tale ye. Ramude ebuota adei renien bho onegbe nin. ²⁰ Oiyu uwe bho la talo, okpanon elimin nokhiale nasa Aba bha, ole la talo bhi ibha.²¹ Obhioo ki mun obhioo dagbare nan gbea, aba ki ro omonlen nan gbea. Imon kiha ne ene biele gbegbe, eki rele nan gbono.²² Orebhe ki hee ramude Elinlin men. Okpanon, ono ki ziegbe so oto, ono iria ni oki nin. ²³ Ehaha kpokpo e bha agbe okpa ne dio bho bhebhe. Emoata ita man bha, bha hise nega agba ebholo rebhe neribhi Izile okur se hi Ijesu vae.²⁴ Olue-emilin ikpano gbera oman-emilin, odibo ikpono gbera ebialen olen. ²⁵ oigba min no oluemilin reha guono nole dea bo omon emilin, odibo be ebialen olen. Ade he bho tie Ebia len uwa Bezebu, elinlin obe no kholo noni ekia wo hatie ibhokhan len.²⁶ Ramudona bha hei ne ofen ela ramude ha bha men eba lu hele non hi ve, abha mien eba rehele no hi zegbere. ²⁷ Ebi itama en bhe ebiuki, tale bhalu efua, emonlen nan dota man en, so tale dagbare.²⁸ Bha hei ji ofen eneria nin mu bha, ene sabo gbe efun egbe nei sabo gbe okhole. Nure lu irio, jo efen onoria ni ha muen, non sabo gbe efun egbe bi okhole bha agbon eranlen. ²⁹ Oiyi ukpobhi igho khere are de ihaelimin eva? Ore dea rio, eha Aba bha rele kon. ³⁰ Ehe eto ne ribha bhu uhomon rebhe Osenobulus oilen min ekikpole ne khin. ³¹ Bha khei ne ofen. Bha men gbera Ihaelimin ne bun bun.³² Ramudena oria non te emon men nesili man ebholo olei men aye te emolen nesili man Aba men noribho okhunlun. ³³ Okpanon, ono yiole ole bha len men, men kiye ta man Aba men noribho okhunlun hi men bha len ono oria.³⁴ Bha khei riale hi vae do mu ofure ve bha agbon. ibha do mu ofure re okpano, opolo. ³⁵ I vae ni so eghian no omon bi aba le, omon okhio bi inenen olen, aamen bi oo ado ole. ³⁶ Ighilan noso oria, eki ha yi ebholo nole re nyenlen bho oa. ³⁷ Onon ho emonlen aba bi oo gbera men an, obha se onoa re khan men. ³⁸ Onon ho emon imon gbera men an, obha se onoa re khan men. ³⁹ Ono to bole guani ienlen, oki mu onlen fia. Okpano ono ki mu ienlen nosole fian ni Ijesu, ole la mionlen.⁴⁰ Ono mien bha, bhe egbe, ole mienlen men obhe egbe, ono mien mero obhe egbe, ole ye mien ono jen men obhe egbe. ⁴¹ Ono mienlen akhase obhe egbe, bhe elinlin nose okhase, oki mien ohaosa nasa akhase, ono mien oria esili obhe egbe bhe elinlin noso oriesili, oki mien ihaosa oriesili.⁴² Onon reri khin nolue esele ni ukpokhokhan, oare yi amen osa nalen muon bhe elinlin odibo Ijesu emoata itama bha, ihaosa le ida yulu bha.

11

¹Aki lu fo ni Ijesu ze la nedibo soḽe talo, o da ha man el eminlin nega onebhole.² Ijoni ki hon bheke ighan inwenan ni kristi lu, o da jedibo soḽe.³ O da yole, "uwẽ khonon vade, la niman kha khe ebhebh?"⁴ Ijesu yele "Bha kha khian do ka man Ijoni ebibha mienlen bi onibha honlen." ⁵Ene ruelolo daghe, akhunlun khian, ene khonmi ibhe khiakhia, eyehõ hen emonlen, ene iju a zien le re bhagbon bi ati uhomujie osenobulua man linioguele. ⁶Erõnmõn osene bha ri ohumen.⁷ Eki khin osele, Ijesu da mukele ha temõn Ijoni man ebholo "Bhi ibha dagba re do ha ghe bbhugbe bunbun, ukpuri ne hoho ha lueghe?" ⁸Bibha do ha ghee okpia non ne ukpon esili yo? Ene ruen ukenosili ribhi uwa ri enije.⁹ Bibha dagbare do ghe ohenlen? Ehe, i tama bha ogbera ohenlen.¹⁰ Oḽe ra na gbenlen, ghe, imen joyuhõnmõn se men kalo bhodalo e, non da rode nosen nien.¹¹ Itama bha osaje, oria re rebho nokhuo bieḽe non kponon ni Ijoni. Birio re ye, onon khere ne bhi eguaose re ye kpono nanlen.¹² Reneghe Ijoni non ranmen ne bholo do re regheḽa eguose da ha mon omunlueghe orõhananbe, eho õhanhunbe da rahu re oḽe.¹³ Ohenlen rebhe bi uhi do re ze bh'Ijoni.¹⁴ Bi u ha mien kue, oḽe Elaijah non vade.¹⁵ Onon mon ehõ non re hon o a hon. Oa hon.¹⁶ Bi da re khokho agbunrenan? oḽi dia bi ibhokhan ne khinlen bh'eki ne di bhotõa dati egbele.¹⁷ Yole, ma khue orokpo ni ibha, bha bha gbe. Man kie oya bha bha vie.¹⁸ Ijoni vae oḽi le ebale, oḽi denyon, bha dale oḽe mon elimi non bha khia.¹⁹ Omõn s'okpia ki vae non le ebale non denyon, eda le ghe, okpia ulemule bi oḽenyon, omue ene kokigho uhõnmõn bi elu eminebe! obu ebe diale ni owanlan lua re lenonlen.²⁰ Egheni Ijesu da ha vanhien ebho kike non da lu eminlin õhanelolo ranmude ele bha ka fi okhole wene.²¹ Ihenlen ose ikorazin! ihenlen ose Ibetesida! sade Itayabi bi Isidon men da lu emilin õhanelolo ni mien lu bheji bha, o a re bue ne ha re rosõnmukpon bi omõn re fi okhole wene.²² Ede na da gui ezo non kike, oḽi Itaya bi Isidon da lekhe nonsiha.²³ Uwẽ Ikapanõmu, uwẽ be lolo ghe a de tuen we okhulun do siso? Heye a de muen re bheke oto. Sade emin ohanelolo nan lulu Isodonu e da lu oḽe, e'ha re ye ha ribho re se elena.²⁴ Imen tama en oḽi Isodonu de lekhe non re ede na da gui ezo non kike.²⁵ Bhẽghe nin Ijesu da yole, Aba,Ebealen non nyan agbon bi elimi, ranmude uwẽ ri enenin nan reko ne enewanlen bi ene len eminlin, u'nan sẹman ibhokhan ni ikherekhere.²⁶ Ehe,Aba irio o da men ne bheḽo non se.²⁷ Aba men mun emilin rebhe men bh'obo, oria soso ribho non len onomokpia gbeza, Aba, oria ye ribho non len on'Aba sokpan oni omõn re man.²⁸ Bumen re ibha ne min eson n he ihe, men ki sihuahua nibha.²⁹ Mun Ihe non simen na bhegbe men lue, men menmin i da ye mon okho esili uki min ofure, jegbe non se.³⁰ Ihe non remen oḽi nogho okhuasisi non remen oheghegheghe.

12 ¹Onu ukpede uhuenan ni Ijesu da khian na bhi ugbo oka gbera. Ohamen da gbe edibe na soḽe, ranmude ona ehida gbe ne uhumu oka ele. ²Okpanon, otu ilan ni Ifarisis ki da ghole, eda tami Ijesu, "Ghe edibo nase lu emi nobha kheke nerelu ede uhuenan."³ Okpanon, Ijesu ki da tama ele, "Bha be tiḽe bhe ebe, emi ni Idevidi lu bh e eghe ne ohanmen kire kha gbõle, bi edibo na osale?"⁴ Oda yobhi uwa ose osenobulua, oda le ibuleḽi oḽi osenobulua, emi no bha gba nalen reḽe, obha gba ni idibo na osõle rele, no kele ni ohen okpa.⁵ We bha tie oḽe bhe ebe uhi, ukpede na re huenlan ohen no ribhi eke uwa na da go osenobulua, ki ria ede uhuenlan, abha bu ohien uu gbõe? ⁶Okpanon, itamabha onõ kpono ne ukpede uhuenlan oribhe ena.⁷ Sade uwẽ len emi na ro onata 'Itohan men guanõ, oḽi iyõesele, bha kha bu ohien uu gbe onõ bha luõ okholõ ⁸Orno no okpea bieḽe oḽe yan, ede uhuenlan.⁹ Ijesu kida sibhe eni re, oda khian uwa oga. ¹⁰Onẽ eghe ni, okpea no obõle weghe, da ribhe eni otu na Ifarisis da ne Ijesu ota, we, "Okele nare binmi oria bhi ukpede nare huēlan? Ekida guala ujiodẽ ne da we oḽu olukholõ."¹¹ Ijesu da tamanlen, "Oria nobhu usun bha, oda mn ohuana, sade ono ohuan ni ki defibhi uvun bhi ede uhuenlan, oḽe muon sibhiore. ¹²Oḽi oria be ghanẽ ohuan! ranmude ona, oḽi uhi na re lu emie esi ede uhuan."¹³ Ijesu kida tama onõ okpea, "Nia aboa" oda niõlen, egbe da dalen, oda diabi obõ nõkeḽe. ¹⁴Okpanon, eni Ifarisis da dagbare, eda ro mama, obe dale. Eda guanũ uwede ne da gbolia.¹⁵ Eghe ni ijesu ki reḽen ona, oda da sibhi enire. Eria nee bunbun da rekhanlen, oda muen erebbhe egbedan. ¹⁶Oki da ghu - uhi ni ilan ne kha tamailan oria boe khin.¹⁷ No kha ye amuse ebe Azaya ni akhase tale.¹⁸ "Bha ghõle, akhase ni to bõmen ze, omõn ni hoemõnlen, ni okho nõ simen ghõghõn ghe. Idi rie orion nasimen nalen. Odi te emoata oḽi oḽibue eku ni ilan nebha rebhi osenobulua."¹⁹ Oikhian zu'u ra so dagbare, ra nõ oria reḽen emonlen bhi uwede. ²⁰Oikhian bun ukpi itumun okpa, oikhian we ighogho ose eran soso, okuẽse ohien emuata khõnlen mioto. ²¹Bi eni na soḽe, eria ne bha ka rebho, da moen ikhualoghe.²² Bhẽ ekõle ni, eda mu oria nõ ruẽlo ayenho ji Ijesu. Oda muõle egbe dan, sirio we onõ okpea nõ re kha y odin da talo oda daghe ²³Eria rebhe ne kha ribheni, oda hanlanli, eda tale, "Onõ okpea na kha yi omi Idavidi?"²⁴ Eghe ni Ifarisi ki re hon na, eda tale we "Orion oḽi esu oḽi onõ okpea na re khuee esu fia, oḽi alimin ebe."²⁵ Okpanon, Ijesu len emin nõ rilan bhõ okho da tama ilan, "Eguare rebhe nõ ghale egbedia okhien ena he, ra ebho, ra uwa nõ gha egbeolia oḽi mudia.²⁶ Esu kha khue esu fia, oghe egbolea. Bi eggua nõ osele kha ki re mudia ye? ²⁷khamien oḽi esu, men re khue esu fia, bi imõn nõ osebha kire khulilan kua? Ranmude ona, ilan ki ayi ene abu ohien na sebhã. ²⁸Akhã ki mien orion na oso osenobulua oḽi men re khue oḽe alimin ebe kua reman, egua nõ oso osenobulua, tuore yan kha. ²⁹Bi oni ki re na bhi uwa oso oribhebbhe ye, oḽi heole emi, bõ oḽi oka mu omi okpea nõ we egbe? Egheni, oḽi mie ejiõ ada heolemi sibhi uware. ³⁰Oria nõ bha debamen, ogghiamen nõ, oria nõ bha debamen si emi koko, o zaghalia.³¹ Ranmudo na, itama bha, olukho rebhe bi irunugbe emõn oso osenobulua moen irehuman. ³²Oria ko ria nõ runu jiõ obhiõ okpea aki re human. Okpanon, oria nõ ki runuji elimi nõ khiale khianla mien ire huma rie, obhi ona gbona, ra agbon nõ vade. ³³Ji eran ayi onõmen ni ikpeõle aye enõ men, ra re eran khin onõ emen, erumi ki ayi onõmen, ranmude irumi olare len eran. ³⁴Bha ni emõn oḽi eyen ne mon obi, orioebe bha khin, bi bha kire ta emõnsili ye? Bhi eke emin nõ bunbun nõ ribhi ekho oso ria oḽe ada ta. ³⁵Oria nõmen, bhi eke ekho nõmen bi oria nõmen, onõn bunbun nõ riõ ebhe ekho oḽe oda re emi nõ ormen nõ bunbun dagbare.³⁶ I tama bha edi ibuohin, eria di ta emõn kikekẽ nõ si itan bhu unu re, rbi erole ta.³⁷ Emõn nõ si uwẽ bhunure ola re mienfan bi emõn nõ sie bhunur ore buohin uu gbẽ."³⁸ "Ene gbe ebe bi Ifarisis eso da tamanlen, "Qman eria mi, man ho ni man daghe ama

nu uwẹ lulu.³⁹ Ijesu da tamalan, "Ore ne riala bi ene igboghele guale ama. Okpanon, ama oribho na reman, gbera ama nsoi Ijona na akhasẹ⁴⁰ ikpade ela bi ason ela, Ijona gbe bhe eke no osi ehon, irio oyẹ dia ni omi okpea no re di bhe eke ato bhi ikpede ela bi ason ela.⁴¹ Eria ne ribhi Inineveh di kpalo, ede na buohin reba eria osi agbon ore na, eki byuohin uu gbelan. Ranmude, eda mon ufidelon bhe emon osi Ijona na akhasẹ, bha ghe oria no kokhune Ijona oribhi ena.⁴² Ijie okhuo osi Ishẹba di kpalo oki bhuohien uu gbe agbon orena. Oda bhi ejia gbon sele va do re ehonhon ewanlen no si Isolomoni, bho eneghena nia, onọ kokhun li Isolomoni oribhe eria⁴³ Orion no bha khia kha sibhi egbe oria re, oki la ejia amen ya rebhe lega, oki gualo ejioda huenlan, okpanon obhamien.⁴⁴ Oda tale, 'Idi yobhi uwa nida kpano.' oki va, oda kere, akpololia henhon oto yi.⁴⁵ Oda yobho ale rogualo esu ebhebhe ne wegbe lole, erebhe da va do kha yenlen bheni adagbon ikeke osono oria ni, ki khole be ejio ka ya ni henhon, Iriọ odia ji agbon onena.⁴⁶ Eghe ni Ijesu se ye re ni eria ne bunbun ta, inenolen bi ibhiolo ni kpea da mudia bho ole, eda guano nenata.⁴⁷ Otunkpa da tamanlen⁴⁸ Ijesu da waniolenlele tamanlen onọ tamanlen, "Khobho inenemen bi ibhiomen."⁴⁹ Oki da ni oboa be enedibo na sole tamanlen, "Ena yi inenemen bi ibhiomen!⁵⁰ Oria no lui iho osi aba men na okhun, onọ oria ni ole ibhiomen bi ibhi inenemen bi inenemen."

13 ¹O nu ukpede ni Ijesu da dagba re si bhe eko uwa re jio bhe egbede. ²U sien agbon ne bunbun da fio okin gale, o le da na bho oko jio bhe ede khere, ene ekholo da a ri khu ukoto bhe egbede.³ Eni Ijesu da ri itan te ebhon nebunbun, o da yiolo, o u ugbo o so da khian a ke e bhinlin.

⁴Be yiolo ki a rekọ, ikpe eso da de noku o khu'wedẹ, afian bhen da so jale lolọ. ⁵Ikpe ebhe bhe da de no ku o khu uku udo e jio oto i ye. Ejeje eda jere ranmude eken bha bun bheni. ⁶Okpanon eghe no ovon kirẹ a ze ran khu de ebha filien mu oto, eda u no.⁷ Eso da de no ku o uki Igben, e ni igben kije e da sonobho. ⁸E so da de no ku o bho ofo no bhen e da mi ikpe, uwede kike eso egbo isen, e so egbo ea, eso ogban. ⁹O no bho ehọ o a re hon.¹⁰ Enidibo da bu Ijesu re tamalen, be zele nuwe da ri itan ne ene ebho talo.¹¹ Ijesu da wani en o da tama ele, a re ni bha ewanlen ni bha a relen olo no ose egua okhu, okpano a bha re ne ele. ¹²Ono ka bhen, a ki re na len no ki fie mama abhon, okpano o no bhonlon onọ ka bhon aki mion le.¹³ O na zele ni imen da ri itan nele talo: a re mien ele bhon elo nare daghe, e da ghe, are mien ele bhon ehọ na re heho, ebhan len ebata.¹⁴ U ke egbele a khasẹ no si ohen Azaya da muse, o yiolo, e are a kahẹ bhon, okpanon e len a ba role fa, e a re bhon elo na re daghe, elen ehọ khin.¹⁵ Ene ebhon na okhole kin ghibhin, e heho nosen, ele kin gue elo no sele, ne e role daghe, o ele re ehọ han, o ne re ro okhole len, be ele a da finden, ni imen re eghe dan ele.¹⁶ Okpanon, eronmon elo no se bha, no re daghe, bi ehọ bha, no re hon.¹⁷ Genegene imen tamalen, ohen ne bunbun bie ebhon ne khiale guano nele daghe e bin bha daghe okpanon e bha daghole. Ele re eguanọ nele he ebi bha hona e bha kin han.¹⁸ Bha ka e ehọ khiriọ o ni itan no si omugbo no ke bhin. ¹⁹Eghe no oria a re hebhon egua ejie no so esenobulua, okpanon o bha da len e baroleta, eria ne bhen kin va mion le, o na e ni ikpe ne de no kuọ bhe egbu uwe de.²⁰ E na kole bho oto udo o le o no ria no a hon o ne obhon o kin jeje mion len bhe egbe bhe eke eghonghon. ²¹Seyẹ o bhon ilien bho okhole okin ze bue khere. Eghe ne ekpokpo bi edobhen a re vale ranmudo one bhon len o kin de re ejie.²² E na kole bhu ukigben, o na oria no hon o ne ebhon len, ranmude ebhin no rin bho o na ogbona, bi uwede no bhen na r mien efe kin sonọ bho one ebhon o kin kien ebe bha ye min ikpe. ²³Eni ikpe n de no kuọ bho oto no bhen, o na one oria no hon onebhon no len eba ro le ta, o da min iru na le, e so egbo isen, obhebhe egbo e a obhebhe ye ogban gbera e ka na re ko.²⁴ Ijesu da gba itan ogheghe mai ele o da tale egua okhu inia o dia bi oria no ri ikpe no bhen ko bhu ugbo no sole. ²⁵Okpanon be jije ebho kin awe, oyian len dale do ki ilubhu bhin ebhin esi no le kole. ²⁶Eghe ne kirẹ gere mi iru, eni ilu khun da ye gere.²⁷ E ne wena ni o nian o nu ugbo uwẹ do tamanlen, owanlen, o yi iru esi uwẹ ko bhu ugbo, be kin zele ni ilukhu da ribho. ²⁸O da tamale, e ni iyan luole. E ne gale da nolen uwẹ ho ni ima do o bho nle si bho o to re?²⁹ O no mian ugbo da yial eye. Ranmude be ni uwẹ a bho ne e ni ilukhun, nu uwẹ e bho ni ene eba kole bale. ³⁰Zele obọ ne ko a wanre se eghe na re a konnon, eghe na a kirẹ a konnon i kin tama e ne konnon, bha ka kọ ni eni ilumu ne bhen na tuele a, okpanon bha a konnin eni iru ne bhena jio lhe eru.³¹ Eni Ijesu da gbo kpai itun obhebhe nele. O da tale, equa okhun i nian o diabi ikpe no khe re ne no oria re ke bhu ugbo no sole. ³²O ni ikpe na gene khe re ne bhin ikpe re bhe. Okpanon o a wanre, oki wanre gbe ra ikpe bhin na ko khu ugbo. O kin kio okpo ran, afian bhen kin do a ben e ko ikpa bo le.³³ Ijesu da gbo kpai itan obhebhe, i nian egu okhun dia bi, iyisi na khuo re ba e ebal no da bunbun.³⁴ E ne bhin na re bhe Ijesu tama e nu usien agbon bhin itan. O n l u talo a kin mien itan okpale. ³⁵E na re bhe unu be jie a da mien ebo ohen tale kin tie ebe mu se, no yiolo imen de ri itan talo, imen kin e ne ebhon ne kin ebhin e khokho no onagbon na re mu hen.³⁶ E ni Ijesu da sibhe ejie ene ebholo ye re na bhe eko uwa. Enidibo ne sole da bu o le re tamalen, re mu bhan e lo kore itan ilu khu no bhen. ³⁷Ijesu da re ewanien bho tale, o no ko oni ikpe no bhen o le omio okpea. ³⁸O nu ugbo o na agbona, o ni ikpe no bhen, o imon no se elinbhe ebe. ³⁹O no yian no kin o ne bhin da a yin oju, o nu ukoni bhin da yin ure sotọ no so ona agbon na, e ne konnon len da ye ene ghi.⁴⁰ Be no ki ja irio, be ja re si ilu khu koko tua irio o da ye dia eghe o okike. ⁴¹Omon no so okpea ki jije ehi ne sole, kin sie ele kokore sibha egua le re, e ne bhin re bhe ne ise e ebhin ebe, bi ene bha ro obọ re kha uhi. ⁴²Eni mu ne ele kuo bhin olon bhe eran, e jele a da a vie ra akon gba akon. ⁴³Eni ene ebho ne khiale eki a fin wanawan bo olenlen bhe egua no sa aba ele. O no bhon ehọ a re hon.⁴⁴ Equa okho i nian o dia bi ebhin no dannọ mama ghan na gbe wuoto. No oria a mien o kin re he. Bhe eke eghonghon o kin a khian, do khie ebọ le khon re bhe gbe, re do o no oto.⁴⁵ Gbo ye, equa okhu dia bi oria no due ekin no guani e be a mubhe elo no dan. ⁴⁶Eghe no a kin re mi ukpokpa bho no mubhe elo no danlen, o kin khie e bole khon re dole.⁴⁷ Gboye equa okhu dia bi o khua na mu tiọ bhe ede, no mu ne ebhin ke ke. ⁴⁸Eghe no kin re vuon, e ne gbe ehon da siọle da gbare so oke, eni e da do tua ne ene bhen juo bho okpan, okpanon ene bhen e da ne kua.⁴⁹ I nian o da dia eghe okike, e ne ehi kin bale do hane ene bhen si bhe ene bhen re. ⁵⁰E kin mu ne le kuo bhe eran, ejie ele a da a vie ra akon gba

akan.⁵¹ Ibha kin len e ne bhin na re bhe mian, enidibo ne sọ le da yole ehe.⁵² Eni Ijesu da tama ele, benọ kin dia iriọ , ene gben ebe nọ kin kien adibo jin ẹqua okhu i nia ọ dia bọ ọ nọ nian uwa nọ ne ebhin ọgbon bi orrie i ẹkẹ a za nọ sọle.⁵³ Ọ da kien ọ ne ẹghe ni Ijesu kin rẹ kpa e ni itan re bhe to, ọ le da si bhe eni re.⁵⁴ Eni Ijesu da na bhin obọ ọse ebho ele a ma ene ebho ebhin bhin uwa aga nso osenobulua. Eni ilo da han ele rebhe e da tale, jio ọ nọ okpẹa na da mian ọ ne ewanlen na bi ọ na ahu no rẹ lue ebhion ọhanlo.⁵⁵ Ọ na yi ọmọn ọkaneran? oyi Imeli inolen? ọ yi ibhiolẹ i Ijemis, Ijosef, Isamọn, bi Ijuda.⁵⁶ Ọ yi ibhọ ọle ni ikhuo ri bhe ejin ma ye nian? jio ọle kin da miọn ene ebhin na nọ ọle lu.⁵⁷ Ọ da rẹ ẹkẹ khọ ele, ọkpanọn, Ijesu da tamanle, a mue ekpen no ohen bhe ebho na da biọ ọle bi uwa nọ sọle.⁵⁸ Ọ le bha sabọ lue ebhion ọhan lo nọ bunbun ranmude a bha riọ bho nẹ sele.

14 ¹ Ẹghe ghe ni Iherọdi ni tetrat da hẹn bhọn Ijesu. ² Ọ da tama enegale, Ijoni khana ọ kpanọ si bin idire, bejokijariọ ahu nọ sọle e wena. ³ Iherọdi ka muin Ijoni gbale, muon len fio bhin ighan ranmudi Iherodias, okhuo obhiọ le. ⁴ Ijoni tamanlen, o bha dia nọ rẹ re okhuo obhiolẹ. ⁵ Iherọdi a rẹ ghọle a, ọkpanọ ofen enebho da a muolen ranmude ebhore len bhin Ijonui ohen nọ ⁶ Ọkpanọ ẹghe ni Iherọdi kire a lu ukpede na biọle, omokhuo nọ si Iherodias ọ da ghin i sien nọ yei Iherọdi. ⁷ Ọ da yiọle ọ le derẹ nalen ebọ hei re nọ rebhe. ⁸ Ẹghe nọ kirẹ nọ inolen bọle atayẹ fo, ọ da yiọ mu uhu bhin Ijoni nọ ramen ne bho, bho otete bhiẹn. ⁹ Ono ojie bha a ghonghon, ranmude e bọ nọ len. Ọkpanọ ranmude oni ikhiẹn nọ ele ven bi ebhoo no le tiele, ọ da yiọle ne dọ muon unu uhunhun re. ¹⁰ Ọ da jiele e da dọ hiiu uhun bhin Ijoni re bhin ighan. ¹¹ Eda muonu nu uhun khon bhin otete mu nọ onọ omabhen, ọ le da mu jin inolen. ¹² Eni enidibo ne sọle da vale dọ mu rẹ tọ. E ki luo na fo, e da vale dọ tama Ijesu. ¹³ Oneghena Ijesu ki họn, ọ da siẹghe si bhe nire na bho okọ jio bhin ejie ebho i je, ẹghe ne e nẹ bho kirẹ len, eda ni ijekekẹ vale re eran bhen bule. ¹⁴ Eni Ijesu da bule re da ghin usien a ghon, ọ da bhon ẹkẹ ejẹjẹ da le ọ da regbe da ene khon bhon. ¹⁵ Ẹghe ne emuan kirẹ re, enidibo da buo le re tamanlen, ejebho i ye klena, ẹghe sifia, ye ne bhona a khu uwa, ne dọ guane ejie da tobele da eba ne hale. ¹⁶ Ọkpanọn, Ijesu da tamanle, ebha mie be zele ne a da khian, uwẹ guane e be ale. ¹⁷ E da tamanlen, esui ibuledi isien bi ikpe henlen eva kpa ma bhonlen. ¹⁸ Ijesu da yiọle ne nere. ¹⁹ Eni Ijesu da ye ene bho dotu a ukin bhu u ki ilibhu. Ọ da ne eni ikpin ibuledi isien bi eni ikpe henlen eva. Ọ da ghe ẹgua okhu, neronmọn bho ghale a ne ni edibo ne sọle, enidibo da ghale ni enebho ne bunbun. ²⁰ E re bhe da le khon, eni e da koke ene de kere kugbe ọ da yin okhualẹ igbeva. ²¹ E ne lọ ọnebana da yi etui ulin isien gbeva eni khuo bi eni ebho khan. ²² Ejeje ọ da ye enidibo ne nabho okọ ne kalo khian bhon, ọ da ye enebholo a khu uwa. ²³ Ẹghe ne kirẹ kpanọ fo, ọ da jio khu ukokhuo oke da dọ a neronmọn. Ẹghe ne emuan kirẹ re, ọle okpa ki a ribheni. ²⁴ Ọkpanọn, ọ nokọ kida si bhe egbedere e hoho da muonlen fifire, ranmude efin da a fin. ²⁵ Ẹghe urin agogo enẹ ọsason Ijesu da bue ele vade re eranbhen khian khu uka amen. ²⁶ Ẹghe ne edibo ne sọle kirẹ da ghe ọ khian bhu ukẹ ede, ofenmu. ²⁷ Ọkpanọn Ijesu da nele talọ tamale muzezei imen nọ, e jofen mu bha. ²⁸ Ipita da waniọn tamale, ebianlen a mien uwẹ nọ, tuma bhen bu ere bho nu uka amen. ²⁹ Ijesu da tamanlen vale, iriọ Ipita rẹ si bhe ẹkẹ ọ no okọ re, a khian bu i Ijesu bhu uka amen. ³⁰ Ọkpanọn, ọ ki daghe, efin ofen da a muonlen. Ẹghe nọ kirẹ a gbe ruẹ, ọda sodagbare tule, ebianlen hin bhin bhen. ³¹ Ejeje Ijesu da niọn obọ a jin Ipita siọle dagbare, tamanlen uwẹ nọ bhon okpo miu urio bho, be zele nu uwẹ da a ba akhuon khẹn. ³² Ẹghe ni Ipita bi Ijesu kirẹ na bho okọ do, ọ ne efin bha ye a fin. ³³ Eni enidibo nọ sọle da ghore ni Ijesu tamanlen, genegene uwẹ ọmọn nọ so osenobula. ³⁴ Ẹghe ne kirẹ gbera ọ nẹ ede a e da mu dia bhin Igenesaret. ³⁵ Ẹghe ne enẹ bho ne a ri bhe e ni kirẹ len ebọle khin, e da jin ukọ jio bhin ije kekẹ, mu ne ene khonbhon jiole. ³⁶ E da bhiọle nọ jele robọ su i ukpehon ukpon nọ sọle, ene robọ so rebhe egbe da dan ele.

15 ¹ Bhi eni ẹghe na eso bhi eni Ifarisi si bi egbebe da ni Ijerusalem bule re yiọle. ² "Bi edibo ne sẹ da ra uhi se ewanlen?" E bha kpobọa ne re a rebale. ³ Ọ da wani ele, ye le "Bi bha da yie ra uhi nọ si osenobulua ranmude akebbeotore nọ sẹ bha?" ⁴ Osenobulua yiọle muie ekpen ni Aba e bi inenie, onọ toti ebe ji Aba le la ineni olen ọ de gene yiu. ⁵ Ọkpanọn, bha da yiọle, "Onọ nọ rẹ aki nọ yi Abale la ineni olen "Urekpa nu ha re mien bhi obọ men ki eba re lu esele ji osenobulua" ⁶ Ọ bha yiẹ khe ke ni onoria muekpen ni Abale. Bhi uwede no dia nia, bha ri emon nọ si osenobulua di ihoho a. Ene menẹ bhi ebe si edede yiọle emon nọ si osenobulua, eso ebhebhe bhi ebe si edede da yiọle uhi ọi kie ebenoghọle na re zẹ onọ menẹ ranmude akebbiotire nọ sẹ bha. ⁷ Bha emalu, emounata ọle Azaya sakhasẹ ji bha, nọ yiọle, ⁸ Ikpunu bha re ga men ọkpanọn okhọ bha bha si kẹ men. ⁹ Ihoho erẹ ga men, ranmude e mai ebho urebhọ nọ sele nọ rekhan uhi nọ si ebho. ¹⁰ Ẹgheni, ọ da datie ena gbẹbho ta man re, "Bha ka ehọ bha ki ye jio mu bha elokore- ¹¹ Emin ribhọ nọ na bhi unu nọ sabọ faa ọria. Nọ rẹ dia riọ, ebe si ọria bhi unu re ọlọ faa oni ọria a. ¹² Ẹgheni, eni edibo nọ si Ijesu da bule yiọle "Wẹ kue lemin khi ẹkẹ ha khuo eni Ifarisis bhe ẹghe ne rẹ ọta nu wẹ tale?" ¹³ Ijesu da wani ele yole, "Oran rebhe na Abamen nọ ribhi ẹkẹ oghu bha rekọ adẹ bho re fia. ¹⁴ Zi ele obọ eruelo ne su eruelo ele khin, ele ve va de deọ bhi uhio. ¹⁵ Eni Ipita da yi Ijesu gbuoni itan na efa man man. ¹⁶ Ijesu da yi Ipita "Ọna bha ye ri mu bha elokore?" ¹⁷ Ọbha mu elo kore ebe bo re kha khi no na bhi unu, ẹkẹ ọ da nai, eni a ki da non fia. ¹⁸ Ọkpanọn emin nọ si ọria bhi unu re udu ọna vae. Ena khi ene min nọ faa ọria. ¹⁹ Ranmude ẹkẹ udu ọle iriariẹbe na vae, deba igbigbue, igbioghe, inabhughe, uramin Asosai ohoghe, bi orioria enia. ²⁰ Ena enemini nọ faa ọria. Ọkpanọn na re obọ na bha kpe ri le ebai ọi da sabọ rẹ faa ọria. ²¹ Oni ẹgheni, Ijesu da kpanọ bhe ni kha khi otọ eni kpẹ bho na tie itae bu Isidun. ²² Okhuo ikena nọ nyelen bhi oni otọ ni da bu Ijesu re, ọda re soo yole "Moi itohan da men, Ebeyanmẹ ọmọn nọ si Devidi, ahuelumiebe mi omo ukhuo no se men egbe dia, mama kha kpokpo" ²³ Ọkpanọn, Ijesu bha wano len ọta. Eni edibo ne sọle da buọ re kha bhiọle yole "Yio onọ okhuo na, soo rekhan man nọ kpanọ bhi ena." ²⁴ Ẹgheni, Ijesu da yiọle "Abha ji men bu eria ebhebhe gbera eni ohuan si uwa si Izurel ne yulua." ²⁵ Ọkpanọn, onọ okhuo da bu Ijesu re de uhomọn re, ọda yiọle, "Ebeyanmen, rekpa men." ²⁶ Ọda wanao, yiọle, "Ọbha ki egbe gbae na re ebai si eni bho kha fi ni awa." ²⁷ Oni okhuo da yiọle, "Aye, Ebeyanmọn, ọkpanọn, eni khuekhue uwa sẹ ye rọle

ikhue bae so nọ ni uku te bulu nọ si oyanyuwa denekhuo bhi oto. ²⁸ Oni eghe na, Ijesu da tami ọnọkhuo "Okhuo, urebho no se kponomi, ji o kha ye bi eji uholo." Egbe da dan oni ọmọ okhuo nọ sọle bhi oni egbe agogo ni. ²⁹ Ijesu da si bhi eni re bha ki egbegbe oni okpede na ti oke Igalili. Oki sẹni oda hẹn uku oke, ọda di oto a bhi eni. ³⁰ Agbẹbho ne bubu da bu oke re bhi eni. Eda mu nọ rẹkhan egbe eni agbigue eruelolo, odin bi ebho ne kin akhun deba ene bubu ne khiomọn. Eda munle bu Ijesu re ọda mu ele egbe danlan. ³¹ Eni agbẹbho da yi unuan bhi eghe ne ki rẹ daghe khi eni odin etalo, egbw dan eni akhun bi eruelolo e muhen adaghe. Eda da mu oriri ji osenobulua si Izureli. ³² Ijesu da ti eni edobo nọ sọle, ọda yele, imen moi ejẹjele ji eni agbẹbho na, ne re ne men ha rebhe bhi eni ikpede ea, ebha li eabae. I bha ho ne ri eke ohanmen ha khi uwa ne hai do khuo bhi uwede. ³³ Eni edibo ne sọle da yiole "Ji man da mien ibuledi nọ se ni usien ebhobho ni bu se nia bhi eke ojiegbo nọ dia nia?" ³⁴ Ijesu da nọle "Eki Ibuledi bha moi?" Eda yiole ihilon bi ikhuekhue ehelen khere. ³⁵ Oni eghe, Ijesu da mama tama eni usienbholo ne di oto a, ³⁶ Ọda ne eni ibuledi ihilon bi ehelen, oki khuemin osenobulua fo, oda khui eni buledi a, ne ni eni edibo ne sọle. Eni edibo sọle da nee ni eni usienbholo. ³⁷ Ele rebhe da le, eda khon. Eki lu fo, eda koki esomle, ne ke re, da von okhuale ihilon. ³⁸ Ene le ebae da kha yi ikpia uli enen, abha ki ikhuo bi eni ibhokhian ba ele. ³⁹ Eki lu fo, Ijesu da ji eni Usienbholo kha khi uwa ọda na bhi oko kha khi oto imagadani.

16 ¹ Eni Ifarisis bi Isadusis da vae ne do damonle, eda yole ri iyama non ne okhun vae man. ² Okpanon, owaniyen oda tama ele, emuan khare uki yole ede danre, sade okhun jian. ³ Okha ki kha yi osi ewewien, uki yole, 'Edẹ kha danre ranmude okhun jian bhi itota gbe, uwe len ebarẹ ti ebo okhun diaye uwe sabo ti iyaman ose eghe. ⁴ Ulin, eluemiebi bi igboghele bha guanon iyama, okpanon, iyama obhebhe ribho na ri obho gbera osi Ijona, irio Ijesu dazele obọ kpano. ⁵ Eghe neni idibo khire sobo nọkele, edayelea reri bale. Ijesu da tama ele, ⁶ Ijesu da tama le "Bha muezeze bha mi eyanlen bhe ebale ose Ifarisis bi Isadusis. ⁷ Eni idibo da ria eri bhe ewele eda tale "Ranmude iman bha ri ebale mon. ⁸ Ijesu da hon onota odatala, "Uwe non bhen urebho non khere, bezele uwe ri oneia nan bh welebha bi uda ye tale ranmude ibha bha ri ebale mon?" "Uwe bha ye kha mon onọ okhole la uyere eba reri ikpi ebale isen ne ayui ogbolọ isen ni ijianlen isen bi okhale eke sikoko?" ¹⁰ La ikpe ebale ihilon nare ne etui ogbole isen bi ijiale enen la eko okhuale eke na muokhun?" ¹¹ Bezele uwe bha len oyi ebale zele imen danlen talo? mon ewanlen bi ibabe egbe bho ekhakhe ebale nọsi Ifarsis bi Isadusis. ¹² Ena eki dalen ghe oyo tama ele nere mon ewanle be ekhakhi ebale osie Ifarisis bi Isadusis, okpanon nemon ewanle bhu uwede nere maemi osi Ifarisis bi Isadusis. ¹³ Eghe nin Ijesu kire va bhe agbe ebọ nọsike Ikasiria Ifilippi, oda non idibo, yole ghe, "kho bho bha eria yole omọn osi okpea nan kin?" ¹⁴ Eda tale, eso yole Ijoni non ra amen, eso da yole Elijah bi ebhebe da yole Ijeremaya la okpa bhe eni akhasẹ. ¹⁵ O da tama ele, okpanon kho bho uwe yole imen khi? ¹⁶ Bhe ewaniyen Isamon Ipita de yole "Uwe khi kristi, omọn non oso osenobulua non yenlen" ¹⁷ Ijesu da waniyen bi odatala manlen "Eromon kho ose, Isimon ibai Ijona, ranmude efun egbe bi aralen bha ri onan manen, okpanon Aba man non ribho agbon okhun. ¹⁸ Imen ye tamaen ghe nan imen ada bo otue. Oni igeti idobole oda sabo gbolode" ¹⁹ Imen diri oni isahan eguale okhun rie. Ebu uwe mugba bho oto aki mon gba bha agbon okhun bi ebu uwe tanlan bho oko ono oto na aki tanlen be agbon okhun. ²⁰ Eni Ijesu da ye enidibo ghe nekin tama ọria soso kho bho oke khin Kristi. ²¹ Eni oda muhen kha tama eni idibo oke di gbo uhẹn kha khi Ijerusalem okin lo oya nọ bunbun bho enewanlen bi ono yan ebho bi ene ribhe eni erebhe, aki gbọlea, ukpede non ozea oke ki gbo dokha yenlen. ²² Eni Ipita bhe ejioye oda huole oda tal "Jio nona kha ree nien Ebianle onan daruan jie." ²³ Okpanon Ijesu da fioro ghi Ipita, "Diobhi ekeke men, Elimebe! uwe hi udo eke idobolo reji men. Uwe zewe riaera ose emin ose eria." ²⁴ Ijesu da taman idibo nesole, "Onon rekin non ganon rekha men, oki okihe egbe osole, mu onora uwuwe, rekhanmen. ²⁵ Onon non himin iyenlen osole oki yuole, onon ki yulu iyenlen osole ranmude men oki mien olen. ²⁶ Ele be okinen ji ọria sade omin onan ogbon erebhe bhe elele aki oyele iyenle osolea? Be ọria riere bhe ifi egbe denon bhi iyenlen osole. ²⁷ Ghe omọn oso okpea, odi vae bhi oriri osa Aba le bi ehi ne sọle. Iriọ oare ha odeode osa be non re weni iwenan osole. ²⁸ Emoata imen tamanen, eria ribho ne mudia bhe enan ehida min uuyomi okuese emin omọn osi okpea non kha ne ejele ose vae de.'

17 ¹ Ikpidẹ ehan khigbera Ijesu da ne Ipita, Ijamisi bi Ijoni no obhiọle, onan nele ukhun ha khin uko oke. ² Oke da fiegbedenọ isisgbaele. Elolo non sọle da fidenọ bo oenlen ukpon non re ruẹn da davan bi ukpa. ³ Doghe, enin Imosis bi Elijah da nọ talo. ⁴ Eni Ipita da re ewaniyen bho tami Ijesu, "Ebialenmen, imenbhi nin man reribhi enan. Oha ye, oha ye, men khi ko ikule ikpole ea okpa osi uwe, okpa osi Imosis bi okpa ose Elijah." ⁵ Ejo da seye ha tale, doghe, abhulu non khiakhiale do deru ele, doghe eni onu ukpurulu dadagbare bhe eke. One ebhulu tale, "Onan ho omọn ni men mama hoemenlen, ukegbe ole mena maman ghoghon kaleho. ⁶ Eghe no odibo non sọle re hon nan, enan desi elolo roto no ofen re ha mu ele. ⁷ Iriọ Ijesu da bu ele re dorọ obọ so ele tale, "Okpano bhahe jio ofen ha mu bha." ⁸ Eni enan kpa elolo okhunlun ebha dagbe emin soso gbera Ijesu okpa. ⁹ Ebeje re ha nun onunkoke nin huẹnre, Ijesu nan ri ahu tamanle, tal "Bha kẹ tọ onimianlo nan ososo ukhuẹse omọn non so okpea nin idin kpano." ¹⁰ Eno odibo nonsọle da nonlen, tale "Bezele ne ene gbenene nanle Elijah lika vae?" ¹¹ Ijesu da rie ewaniyen bho tale, "Elijah mon gene vae non do reminrebhe nonsen. ¹² Okpano men tama bha, "Elijah vae fo, okpanon ebha se elolo bho. Nereluanan, enanal ebeghonele re jo. Bheke enodenin, omọn non so okpea monye loya bheke obọ non sele." ¹³ Eni odibo non sọle nanlen ebhon Ijoni non ramen non oria oke otamaele. ¹⁴ Ehi bu enusun re, okpea na bu oke re, onan digue bhi iyalo non sọle, onan tale. ¹⁵ Ebianlen men moni itohan ji omọn non se men, egbe bha danlen owomanman loya. Egheso odefio bhi eranlen laa amen. ¹⁶ Men muolen bui enodibo non se, okpanon, ebhasabo re himonlen" ¹⁷ Ijesu nan ri ewaniyen bho tale, "Enore nebha rebho nan ne jo okhole ne zighizighi, ekeghe men la nebha gbe? Bi menan re ne bha khian ye? Riọle jimen bhenan" ¹⁸ Ijesu da de vanhien oni ojuu, onan gene sio bhi iyenlen re onokhan egbe nan genedanlen bho onen ghele nin. ¹⁹ Eni enodibo non si Ijesu re feke

buɔle re bheke akhokho nonlen, bezele iman bhasabo re khuo oni ojuu fia? ²⁰ Ijesu da taman ele, ranmude urebho non se non dia khere. Osagie meni tamanbha, bha ha mon urebho non re dia khere bi ukpoka, mu wea sabo taman onoke nan, "Okpano bhe enan re" okhi gene kpano, ebhin soso khian laa kien ebabhasabo re lu" ²¹ Eni bible ne bhenan nan ka mien ebhon onulon okpan yan uje nan, nɔle enojuu nan sabo dagba re bhi iyenlen non so ɔria sade abha ne eronmon bi ifiazemin. ²² Eghe ne re ribhi igalili, Ijesu na taman enodibo non soɔle "Omɔn non so okpea man muon fio bhi obo non se ebholo." ²³ Enenbholo khi gbɔlea, ukpede non zea okhi na bhi idin kpano "Enan nan zughu eniodibo non soɔle okhɔlea." ²⁴ Eghe ne khi re si Icapanum, eni ikpea ne koko igbo uhonmon da bu Ipita re non, "Onon manbha ebhin nan ozigbo uhonmon?" ²⁵ Onan ele, "Hee." Eghe ni Ipita khire nabhi eke uwa, Ijesu daka non talo ohenhen tamanlen. "Bu uwɛ ria, Isimion? keo enjie ɔso onangbonan mionlen igbo uhonmon? Obi imon non sele laa ebhonekele?" ²⁶ "Obenekɛle," Ipita da re ewanien bho. "Enimoni ze" Ijesu da tale. ²⁷ Bonon khi dia rio, mai khian la ri ekokiegbo uhonmon lu emin ebe, ha khin eke ede, re ugbehen fio bhi ekeɔle, ro si ehɛn non ka vae re. Uwɛ ha talɛn ununan, mu uwɛ min igbo bho. Rio oni igbo ua rie ji ene koko igbo uhonmon osimen bi ɔsuwɛ"

18

¹One eghe ni eni idibo da bu Ijesu re, eda nonlen, "Ho kpono ne bhe eguale okhunlun?" ²Ijesu da re ukpobho khan dagbare, o da uele, ³emoata itama bha, "Sokpan hi bha ikie degbere be eni bhokhan na gue gue nan, bha hi sabo nabhi eguale okhunlun." ⁴Ramudona, ɔria noreri khimin non delegbere re beni ikue kue ibhokhan nan, ole kpono ne bhe eguale okhun. ⁵Ono mien ukpokhan bo ona bhe egbe bhe elinlin nose men, imen omien obhe egbe. ⁶Okpanon, ono ki jo ikpokhan non dea nian, nere obho elinlin nose men nedere, omen gbera na dien udede udo ole bhi irili aki mionlen fio bhe eke okpede. ⁷Iloya da agbon re! Ramude egbode. Obho men ne enegbode vae, okpanon iloya kion oso onoria nin ne eni igbode nabho obo le vae! ⁸Ade ho obo la oe la jie dere, hian len ne kua, ramude uru ukpobo okpa la ukpoe okpa nabha agbon okhunlun ole men ne hu monlen abo veva bi ea veva nela toa bha agbon eranlen. ⁹Ade he elolo lare bha dere, zole re fia, bha ha ru ukpelolo okpa nabha abgon-okhun, ole men ne hu mon elolo eva nan muen bi ole fio bha agbon-eranlen. ¹⁰Yere nu hei re elolo gbe eni ibhokhan ne gue gue a. Itama en, bho agbon okhun, Ehi nosele, egherebhe ere ghe elolo nosa Aba man noribhi okhunlun. ¹¹Omiokpea ivae nodo himin ene yulua. ¹²buwe ria ye? Ade ho ɔria mon ihuan egbolo isen, ukpokpa bho da bibi fia, oida ze eni ukpokpa iribhi egbolo isen obo, oki kha guano onu kpokpa khian? ¹³Ohaki mionlen, emoata itama en, oki ghonghon nanlen gbera ene egbolo enen bi igbeisinlin ne bha bibi. ¹⁴Irioye non, oiye iholo nosa Aba bha noribho okhunlun nare mien ukpokpa bhe eni ibhokhan na he yulua. ¹⁵Obhioo e ha lue emin ebe, do nole gui bale, ibha veva okpa. Okha re uwe bho, uwe mien obhioo e fan. ¹⁶Obha ki re eho we bho ota, re otun okpa la etue eva ba egbe ihakhian, ramude bhu unun oseli eva la ea aki mien emoata. ¹⁷Obha kiye re ele bho, tama otue. obha kiye re otue bho, uki ha ghole bo ono bha re obho osenobuluwa bi ekoki igbo uhomon. ¹⁸Emoata itama bha, emin khe emin ni bha mugba bhu uko ota nan, ole a la ye mugba bha agbon okhunlun emin ni bha ta an bhu uko oto nan aki ye tan len an bhe rguale okhun. ¹⁹Igbokie tama bha, etun eva ha ko kuo okhole gbe re non bhe emin no reri khin min, Aba men ro ri bho okhun dei luole nele. ²⁰Ramude eje etun eva bi etun ea da sikoko re bhe elinlin nose men, men ribhe ewele ele. ²¹Egheni, Pita da non Ijesu Ebialen igba eke obhioo men a lu men emiebe nia re humanlen? ²²Ijesu da wanion len, "Ibha yio hi igba ihinlon. Iyiole hi igba egbolo ea bi igbhe bhi ijanli ihinlon." ²³Egualɛ osenobuluwa inian odeɛ bi ojie okpa no yi idbo neso le ne do ri igbo nonele man. ²⁴Eghe ne kire ha koko eni igbo, eda mu adibo okpa re non lu osa ikpigbo uli igbe. ²⁵Be jo bha ki mien igbo re ha ono osa, Ebialen ele da yo na do khien olen bi okhuo ole ibhokhan len bi ebomon rebhe. ²⁶Ono odibo da sekele ru bho oto, oda gui no onojie no mon iziegbe bi itohan ghe ole, ole dei ha ono osa rebhe. ²⁷One eghe nan, ejejele da na ebialen olen bhe ekele oda fanlen fia, oda ro ono osa human lon. ²⁸Ono odibo nan ki dagba re, oda mien oibo ole no monlen, igbo egbolo isen. Oda monlen, oda yole ha men oda. ²⁹Ono oibo ole nan dadedigwe oda gui nanlen. Oda yiole mon iziegbe, ole dei hae ono osa rebhe. ³⁰Obha kaa oda do muonlen fio bhi ighan. ohaki hale ono osa fo, okue kpano bhi ighan. ³¹Eniboele kidaghe onan ekele da khoele. Eda do tama onojie ne ebialen ele ghee eber ruanlen. ³²Irio ebialen ele dadatio ono odibo, oda yiole, uwe no odibo non wobhu uhomon. Men re osa nose rebhe human en, ramude hu gui imen. ³³Uwe bho hei kiri mon itohan gho ono ibolo enan, boni men re mon itohan ghee? ³⁴Irio Aba men no ribho okhunlun aye lu da bha, sade su bha ro okhole rebhe rehuman, obhioo bha

19 ¹ Eghe ni Ijesu ji kirɛ tenɔtanfo, ɔ da si bhin Igalili, ɔ da vale ɔsi Ijudia gbera ede Ijɔdan. ² Ebho ne bunbun da re khan len, ɔ da ree egbe da ele bhe eni. ³ Eni Ifarisis da buo lere, a don bhonlen non len, ɔ dia bhin no okpa re khu okhuole fia eberɛ sunu. ⁴ Ijesu da re ewanien nele, ɔ da tal i bha a tiɔle bhe ebe ɔ no male toho omuhɛn ɔ mal okpɛa bi okhuo? ⁵ ɔ no male da ye tale, ranmudo na, okpɛa ki za abale bi inɔlen obɔ re okhuo, ɔ le bi okhuole ki kien efuon okpa. ⁶ E yie yi efueva efuon okpa, be jiɔ ki dia iriɔ ebo osenobuluwa kugbe, ɔria e ghala. ⁷ E da tamale, "Be ki ze ni Imosis da yiɔle na gbhebi oghala, a khuho le fia. ⁸ ɔ le da tamale ranmudi iwo bhe ehɔ no se bha ɔl zeɔle ni Imosis da yiɔle ni bha a lui iriɔ obha yi iriɔ bhe e bhe omu hen. ⁹ Imen tamanlen, ono kirɛ akhin no a khu okhuole fia, ranmudi igboghe, ɔ da re okhuo obhebbhe, ɔ gboghe, ɔ no kirɛ akhin no re ɔ okhuo na khu fia gboghe. ¹⁰ E nidibo da yiɔle a mien i nian e bhon okhuo bi ɔɔɔ ɔ bha dia na re re okhuo. ¹¹ Ijesu da tama ele, ɔ ye ebho rebhe a sabo robo rekhan ɔ na, okpanon e na gbɔnlen jie. ¹² Eso ri bhɔ ne wekhuɛ ne eke no si enele vale, e so ri bhɔ ne ebho re ki owekhuɛ so ye ri bhɔ ne re egbele ki owekhuɛ ranmude egua okhu. ɔ da tale onon kere a khin no sabo robo bhɔ na ɔ a robo bhɔ. ¹³ Eda ne enibhoghan e so re no ne eronmon nele, okpanon, enidibo da a khu nele tie. ¹⁴ Okpanon, Ijesu da tale, ɔ ye khuele, jie enibhoghan da bu bhen re, egu okhu kien ɔse

ebbho ne dia bi enighgha.¹⁵ Oda re obọ e bhu uhunhun ne eronmọn ne, lepanọ si bhe eni re.¹⁶ Okpea da bui Ijesu re nọ len e bhin e si be me a lu ni imen a da bhon unien bhin edede bhen ede.¹⁷ Ijesu tamanlen, be zele nu we da nọ ebe bhin, osenobulua kpa bhen, okpanon uwe a ho nu na bhe egua okhu u a robe re khan u hin no sosehobula.¹⁸ O no okpea da nọ len "Ukhin ne a" Ijesu da tale "Egbugbe, egboghe, eralo, esosei ohoghe."¹⁹ Mu e kpen ni abe bi ine, u a hue bhon o bo e be nu uwe re hue ebho egbe nọ osọ.²⁰ O no okpea da tamanlen, imen ka lue na ro obọ rekhan ena reghe. E bhin o bhe bhe ribho ni imen a tie lu.²¹ Ijesu da tamanlen, a mien uwe ho nu uwe kion onogba, akhian, khie ebu we bhon re bhe, re ne e no obogbe, uwe kin a bhon aza bhe egua okhu. U da do re khan khien.²² Eghe nọ kin re hon ebi Ijesu tale, o da kpanon, o bhan yie aghonghon, ranmude o bhon ebhin ne bunbun.²³ Ijesu da tama enidibo ne sole, genegene imen tamalen, o kien ebe nogho nọ o fele re na bhe egua okhu.²⁴ Seye imen tamanlen, o ki ebe lekhe ni uhunhi Icame re nu uhia agbede ni onon fele re na bhe egua okhu.²⁵ Eghe ni enidibo ki re hona, egbe da mama wo ele e da a tale, o bho a ki min umien fan.²⁶ Ijesu da ghele o da tale, re jiọ o osenobulua ebhin re bhe dia leghe leghe.²⁷ Eni Ipita da waniẹn o da tale, i ma ze e bhin re bhe obor re ghalen. Be ima da mien.²⁸ Ijesu da tamanlen, "Genegene imen tamalen, agbon osogbo nọ avale eghe nọ omọ nọ sole, ibha ne re khan bhen na ki ye de bhin uko oju okhup igbeva a bho ohien uluen nọ si Izire."²⁹ O nọ kirẹ a khin nọ zo obhiọle nọ okpea abo, obhiọle nọ okhuo obọ, zu aba obọ zi ine obọ, zo otọ obọ, ranmude imen o de kiki mionlen bhu unien edede men ede.³⁰ Okpanon, ene bunbun ne kalo ki kike ene kike kie kalo.

20 ¹ I nia egua okhu dia bi oria nọ bhon otọ nọ riobhowe ewewe a ne e bho ne a wena bhu ugbo emekonon.² Eghe ne kirẹ riọ bho ukpigho okpa khu ukpede o da jiele a khu ugbo emekonon.³ O da gbo da gba re e ghe uria agogo ea o da daghe ebho eso bhe eki ne kue bhin soso.⁴ O da tamal, bha na ye a sion onugbo emekonon, i ki ha ha bhale ebekheke bha, i riọ e re a khian.⁵ O da yieda gbar uria agogo ehan bi uria agogo isin, o da yie lui iriọ.⁶ A ki bu eghe agogo ugbolọ o da dagbare ke ebho re ne mudia ne lue e'bhilin. o da yele be zele ni bhai da lue bhin soso.⁷ E da yiọle, ranmude a bha mui iwena bhan, o da tamanle, i bha yie a sion o nughe emekonon.⁸ Eghe nọ ose muan kirẹ re, onọ nian unugbe emekonon da tama onan gbelo gho unghie emekonon, tie ene wanan u a ha e ose, onon kike re sọ okalo.⁹ Eghe ni ene wena eghe agogo ugbolọ kirẹ vale, o da rene ugbigho kpokpa.¹⁰ Eghe ni ene ka a wena kirẹ vale eda a ria a le ghe o sele da hume okpanon o da yie re ughigho okpane.¹¹ Eghe ne ki re hale osa, e da gue ezọ da ononian onugbo emekonon.¹² Ele da tale, ene vale uria agogo ugholọ igho nu we hale o le uwe yie ha kharle, ikhan na mien nọ mien eson bhe eke ovuon.¹³ Okpanon onon nianlen da tamanlen, omue, i men bha ru uwe kọ. Oyi ukpigho okpa iman koko ve?¹⁴ Re igho nọ se uwa a khion ose, imen to bọ bhen yiọle igho okpa ime da hale.¹⁵ O bha be dia ni imen re re ebhin khien khian be jin imen holo, ranmude imen bhen ole uwe ki da re elo no bhin ghe khien.¹⁶ Be nọ ki dia iriọ onon kalo ki kike ene kike ki kalo, ene bunbun ole a tie le ikpeta a ne bho.¹⁷ Be ni Ijesu ki a khin Ijerusalem o da nei eniddibo ne sole, eghe ne ki re akhian bhu uwede o da tamanle.¹⁸ Ghe iman khin Ijerusalem, e ki muon oman nọ so okpea ni ene rohen khian bi ene gbenebe o bho otọ. E ni rumu riala yiọle o sebe a u.¹⁹ Eki muen ni eni Igenta ne yiọle, gbọle, kharlen mu oru uwu we. Okpanon ukpede nọ oze a oki kpano si bhin idire.²⁰ Eni inen imon nọ si Izebidi da ne imon ne sole re vale, gbe hian re ni Ijesu o da bhiọle ebhin.²¹ Ijesu da nolen, bu uwe guanọ ono khuo da tale ime ho na mien eni imon eva no sen bhena e ki de bhin obọ agobọ bi obara nọ se bhe eguale nọ ose.²² Okpanon, Ijesu da tamanlen, uwe bha len ebuwe nọ. Uwe de sabo ru ukpu ni imen are muan ameon muan ameon, eda tamanlen ehe imai de sabobhin.²³ O da tamanle, ukpu nọ sen bhen ibha de gene sabo ro muan ameon. Okpanon na re de bhin obara bi obagobọ a o yie e bi imen a sabolu, okpanon enebholo na ababhen muonlen egbe khe ele a de bho a.²⁴ Eghe ne enidibo igbe ne kele ki re hon na, eda kọ eke eno omon bi obhiọ.²⁵ Okpanon, Ijesu da tie erebhe, tama ele, i bha len bhin ene sue eni Igenti ele kokhune ene bhon ebhin ne ribho ele no a hu.²⁶ Okpanon o da yi inian bhe ewe bha, onọ kirẹ akhin nọ bho nọ ki onokponon bhe ewe bha o kin onoga bha.²⁷ O nọ kirẹ akhin nọ ho nọle ki ghenhen o kin o kin onoda bha.²⁸ Nọ dia bi omono okpea bha va e na a gale, o vale nọle do ga, bi nọle re eghe nọ sole zo ese ne ebho nebunbun.²⁹ Eghe ne kirẹ dagbare si bhin Ijeriko re, ebho ne mama bun da re kharlen.³⁰ Ikpia eva ne ru elo da aribho ne de bhe egbu uwe de a. Eghe ne kirẹ hon Ijesu gbera, e da reso, "Ebianlen omon nọ si Idevidi bhon itohan ghe bhan"³¹ Ene ebho ne re khan Ijesu da tamale ne kokunu, okpanon e da mama tie a so dagbare, "Ebianlen omon nọ si Idevidi bhon itohan ghe bhan"³² Eni Ijesu da mudia o da datiele tale, "E be ibhan guanọ ni imen lu ni ibha?"³³ Eda tamanlen, "Ebianlen, ima hobhin ne elobha tanlen an."³⁴ O da robọ sui Ijesu bho okhole, oda bhon ekejeje, ro obole su ele elo egheni egheni elo e da tanlen an e da daghe e da re bhan len.

21 ¹ Be ni Ijesu bi enidibo ne sole kirẹ a sike Ijerusalem, e da va bhin Ibefegi jiọ bhin oke olivs. Eni Ijesu da jin edibo ne sole eva.² O da tama ele, ibha a khien e bho ne kele, ejeje uwe de min ketekete na dijon mu oran bi omionlen ni khere, tan ele a ur a ne e li jin bhen.³ Amien oria ne e talo re teple, u we a tamanlen ebianlen guanle, o nọ oria kin jeje jie ele re kharlen.⁴ Ejayena, o da kin e bo ohen kata da do muse, nọ yiọle.⁵ Tama oman okhuo nọ si Izaon, ghe ojie bha bu bha va de, o de egbere a hen iketekete.⁶ Eni enidibo da a khian do o lu be ni Ijesu tama ele.⁷ E da muon o ni iketekete bi o ni khe rere e da mu ukpon nọ sele o bho Ijesu da de bhu uko a.⁸ O bu ne bhe ene ebho da ne ikpon nọ sele kuọ bhu uwe de, ene kele da hin ikpa be eran wale bhu ukho na len.⁹ Eni enu sien agbon ne kalo ni Ijesu bi ene kike na len da a so, Hozana gi omon nọ si Idavidi, eronmọn o sọ nọ vade bhe elin nọ se ebianlen, Hozana nọ okhu ne.¹⁰ Eghe ni Ijesu kirẹ vae bhin Ijerusalem, ebho ne bhe eda ni da tu dagbare a tale, o bho khon na?¹¹ Eni usien agbon da waniẹn, o nai Ijesu ohen nọ ni Inazareti vale ne bhin Igalili.¹² Eni Ijesu da na bhin uwa osenobulua. O da khuni ene a due eki bhu uwa noso osenobulua kua. Aga nọ se ene hin igho o da siọle elo ru, bi ene ebho ne khin ugbene ghughu e be re do tua o da sae elo ru.¹³ Ole da tamanlen agbon len bho otọ, ghe uwa na da neronmọn a da tiu uwa bhen okpanon ibha role kien uwa oyi.¹⁴ Eni ene ruelo

bi agbigwe da buole re o da re egbe dan e.¹⁵ Okpanon, eghe no ojiohen bi eneghen ebe bho oto re dagho o ne ebhion ohan ito na no lu, bi eghe ne kin re hon eni ibho khan so bhe eke uwa noso osenobulua tie, "Hozana o so omom no si Idavidi" eke da mama akho ele.¹⁶ E da tamanlen, uwe he ebe tari? Ijesu da yiolo e he. Okpanon, ibha bha seka tiolo bhe ebe unu no si ibhon bi omobo o le a da min u gen bhin no kokhune.¹⁷ Eni ijesu da ze ele oba jio bho e ne ebho o si ibetani, gba ason bhe eni.¹⁸ Ejayena eghe no kire a va din one ebho o se ewewe o han bhen da a gbolo. Oda ghin o ran ene konon bhe egbu uwede.¹⁹ O da khian buole kere ebhin soso ribho gbe ra ebe, o da tale, a i da tie min iru khu uwe re a khian, ejeje o no ran da u kha khe ebe khua.²⁰ Eghe ne enidibo kire daghole, o da woe bhe egbe eda tale, bo no aran na no min iru na re jie u ye.²¹ Ijesu da waniyen taman ele, genegene imen tamanlen, amien uwe bhon ureo bho uwe bha da abakhen bhen khuen bhen, o ye ebe su unu da ono oran na okpa uwe a lu. Okpanon, uwe de tama o no okena, kpanon dio bhe e de o kin gene su unu.²² Ebu uwe kire no bhin ine eromom uwa rio obho uwe de mionlen.²³ Eghe ni Ijesu kire vale bhu uwa osenobulua, o no ojiohen bi enewanlen no se ene ebho da vale do nolen ota be jiole a ma ebhin, ahu be uwe re lu e eni bhin na, bi o ro ona ahu mien.²⁴ Ijesu da waniyen o da tama ele, imen de ye ri no bha ukpo ota okpa ibha a tama bhen, imen kiyi tama bha ejin imen da mi ahu.²⁵ Iramen no si Ijoni no ramen ne ebho jio ona vale? egua okhu o oba agbon. Ede ne eghe zilo ra eria kugbe, e da tale, iman a yiolo egua okhu, oki yiolo bezele ni ima bhu do rio bho ole.²⁶ Okpanon, ima a kin yiolo oba agbon onu vale, ofen ene ebho na mubha ranmude ele re bhe riobho ye Ijoni ohen no.²⁷ Eni e da waniyen Ijesu tamanlen, "Ima bha len." O ni Ijesu da ye taman ele imen da ye ri tama bha e jin imen da mi ahu ni imen re luo one bhina.²⁸ Okpanon, bu uwe rialeye? oria bhon imen eva.²⁹ O da tama onon dion, omom, do o wena bhu ugbo. O no omom da waniyen, o da fin okho de no o da a khian.³⁰ Ono okpea dabui omom no zevare o da ye tiri malen. O da waniyen tamanlen, imen de yo bhin, okpanon, ole bha ye yo.³¹ Eni imen ne veva oni a lui iholo no sa aba ele? Eda yiolo, oni ihenhen Ijesu da taman ele, "Genegene, imen tama bha, e ne mien igbo uhunhun bi e na agbile ele a ka bha nabhin egua osenobulua.³² Ghe Ijoni bu bha re uwedi ikhiale, okpanon, ibha a riobhole. Okpanon ene mien igbo uhunhun bi e na agbile da riobho. Okpanon a re mien ibha do ghoo o na, ibha a fio okho de no buo ole re.³³ Ka ehoo itan obhebhe, oria da a ri bho no bho oto, o da ku ugbo emekon non, o da gbogbe ne gale, lui eja da lua anion bho, o da be eja a na a ghe ekolere bhe obho, o da mu ne ebho nolo agbe elo ghole. O da a khian agba ebho obhe bhe.³⁴ Eghe na re koni iru ole kire, o da egbon khan dia no sole gi ene ebho ne gbeto ghoo onu ugbo ne konin iruole jiole.³⁵ Okpanon ene gheto ghoo onu ugbon da fin ukpokpa ebhin, e da gbu ukpokpa ru udo gboto ono ke e.³⁶ Gibo ite onon nian onu ugbo da tie jin egbon khan dia ebhe bhe no gbera eno ole ka jie, okpanon ene gbeto ghoo onu ugbo da seye lue irio be e jiele ka lu.³⁷ Ona ki gbera o no nianlen da jin omom no sole, o da yiolo e de mu ekpen no omom no sole.³⁸ Okpanon ene gbeto ghoo onu ugbo da yiolo omom no sole khon na bha dia gboto a lu uku no sole.³⁹ E da muonlen, riolo uhunhun fin dagbare si bho onu ugbo re, gboto le a.⁴⁰ Ejayena eghe no onon nian onu ugbo a re vole, bote a lue ene a gbeto ghoo onu ugbo ye.⁴¹ Eda tamanlen, o kin gbone ene ebe ni an bhu uwede no kaka e, o muon ona ugbo ne eria obhebhe agbe elo ghoto le, ebho ne a re osole nalen se ekon nolen.⁴² Ijesu da taman ele, uwe bha tie ebe no khianle, o nu udo ne ebuwa hele noki do mu uwa bhonlen. O na oba osenobulua o na vale, okie ebhin ohan ilo re jin bhan.⁴³ Bejokijario, imen tamanlen, egua noso osenobulua a di mien bha ele re ne agba ebho ne a min iru.⁴⁴ Ono kire akhin no de o bho onu udo na ki de kuokea, okpanon, onon kire de nian kin pien rien a.⁴⁵ Eghe no ojiohen bi eni Ifarisis re hon o ni itana, e da len khin le o a ye.⁴⁶ Eda guanoo ne muenlen, ofen ene ebho da muele, ranmude ene ebho ghoto bo ohen.

22

¹Ijesu da gbokie ritanhanele talo yole. ²Eguaose dia bi ojio opka non muogbe iriamhen no omom sole. ³O da jibhokhan len ne do tatie ena yele vae, elebha vae. ⁴Gbokie, O da jibhokan obhebhe taman ele nan tiele, ghe men nyebale. Imenu semen ne kpono ne a re nybale. Vae bho n'iriamhen ⁵Ebha ka echo, eda ha khin ode kike, okpa da ha khin ubgo, onon kele da ha khin eki. ⁶Ene ki deke da muni eni ibhokonjie zuooz'ele, rekhole lu elea okuse e da gbonelea. ⁷Ekele da kho on'onojie, O da j'iyokirlo sole ne do gbon'eria ye reranlen tue oni idumun rebhe. ⁸O taman lbhokhan len aki muegbe oni lriamhen sokpan ena re tie bha man. ⁹Bhinia ki, bha dio bhiuwewede kike e'nibha ki re rabo mien rebhe bha datiale vae bhoni iriamben. ¹⁰Enibhokhan len dia dio bhiuwede kike do shi ebholo ne ki re mien bi ene imen. Oniogbakha ejada lu oniriamhen da vunon. ¹¹Ongie ki do fet ebholo nan tiele ghe, o da min oria non bha ne ikpon suje iriamhen yo. ¹²On'oje da yole, omoo buwe re vae bhe nan yenu bha daneipkon uje iriamhen yo? Obha min ota ta. ¹³Onojeda yobhokhan len, Bha gbonorio oba bi eranmen bha mun onlen fio bheke ojobili bheja davie bi igbakon. ¹⁴Ebolo ne bunbunlun na tiele ikpeta a da zebho. ¹⁵Eghe nin eni Ifarisi da ha guari'uwede ebele da re rota nin Ijesu tale re kinonlen. ¹⁶E'da ji edibo non s'ele, deba eniIherodiansi. E'da yi Ijesu, "Qmaneminlin man lenlen ghe uwe oria emon ata bi lue ebholo od'eset os'ata". Uwe ka echo ebhebolo ta bi uwe i bho ohien eku bhewe ebholo. ¹⁷Taman manlen, b'uwere riale ye? O menmin na re ha zigbo uhonmon ji Isiza la na he ze? ¹⁸Bhirio Ijesu da len dukholo sele, oda yele "Be zele nibha da ha donmonmon ibha ne hianbhegbe? ¹⁹Re manmen igbo nan re zigbo uhonmon". Eda ukpigo elonmon manlen. ²⁰Ijesu da yele, "Aman bi elinlin sola henen?" ²¹E da yole osi "Isiza" Ijesu da Taman ele, bha ne emilin Isiza nin Isiza, bha ye ne eminlin Osenobulua ji Osenobulua. ²²Eki hon bhiriolo ele da nyunuan. E'da zole oba ha khin osele. ²³Onede nin Isadusi eso nne yole ai min inabhidin henre, da buole re, E' da nonlen ²⁴ha y'ole "Qmaneminlin. Imozisi yole, okpia ha yu, o bha da bie, obhio ole ki re on'okhuo non bie n'obhio ole. ²⁵Ibhio ihinlon da ha ribho. Oni henenen da re okhuo oda yu o bha bie oda z'onokhuo oba n'obhio ole. ²⁶Obhio non zeva irio zihilon. ²⁷Aki lu fo, on'okhuo da yu. ²⁸Bhinian a ha kike nidin henre ho da nyan on'okhuo bhewe enibhio ihilon nin? Ramunde ele rebhe re on'okhuo. ²⁹Ijesu da min ele unun, o da yele ibha mun ohan ramunde bha bhalen uhonmuje bi ahu

nɔn s'Oɔnɔbulua.³⁰ Bhekɛ ina bɦidin hɛnre, ai re okhuo la a rɔmɔn n'ɔdɛ Ramundɔni e ki dia bi ɛhi ne ribhi eguaokhunlun.³¹ Dɔ rɛ sɛ ɛmɔnlɛn ina bɦidin hɛnre, bha bha sɛ tiɛ ɔlɛ ebi Osɛnɔbulua tama bha yɛ yɔlɛ .³² Imiɛn hi osɛnɔbulua si Ebrahamu, Osɛnɔbulua si Aziki bi oe nobulua si Ijɛcobu? Osɛnɔbulua ɔi yi Osɛnɔbulua sene yulu osɛnɛ ribhogbɔn nɔn.³³ Enebhɔlo ki hɔn nan ɔ da han ele ɛlolo ebɔrɛ man.³⁴ Eni Ifarisikihɔn ghe Ijesu rɔgbunu ghi Isadusi ununan, eda koko gbele kugbe.³⁵ ɔkpa bh'ɛwɛ ele nɔn manman lɛn uhi, ɔda ha nɔnlɔnɔto rɛ dɔnmɔnlɛn.³⁶ ɔmaneminlin, ɔne la uhi nɔn kokhun nɛ?³⁷ Ijesu da taman lɛn "nɔn rokhole rebhe huɛmɔn Ebealɛn bi Osɛnɔbulua bi ahu rebhe bi ekele rebhe".³⁸ ɔnan uhi nɔn kokhun nɛ bi ɔ'nihehɛn.³⁹ Uhi nɔn zeva yɛ dia bɔnin - huɛmɔn ɔzeva ɛ bejurɛ huɛmɔn egbe nɔn sɛ.⁴⁰ ɔnuhi eveva nan ɔlɛ uhi rebhe bi ohɛnlɛn da rɛzi⁴¹ inia beji Ifarisi rɛ ha shi egbele koko, Ijesu da nɔnele ɔta. ɔ da le bɦibha ria le yɛ kɔ hi Kristi? ⁴² ɔmɔn s'ɔla nɔn? E da y'ɔlɛ "ɔmɔn si Iɛvidi".⁴³ Ijesu da yele "Ba ki da miɛn yɛ Iɛvidi bhekɛ oriɔn da tiolɛ Egbealɛn, ɔ da yɔlɛ.⁴⁴ Ebealɛn da taman Ebealɛn men, "Dibho ɔtɔa bh'obera nɔnsɛmɛn. ɔkuɛsɛ I rɔghinan ɛn rebhe kin eju ne eranmɛn i?"⁴⁵ B'ɛji Iɛvidi ki rɛ ha tie Kristi Ebealɛn, b'ɔki rɛ ha yi omon si Iɛvidi ye?"⁴⁶ A bha min ɔnɔn sabɔ min ɔnlɛn unu, ɔta soso rɛ nɛ ɔdɛ nin kha khian.

23 ¹ Ijesu da nin enun usun ɛbɦolo bii enodibo nɔn sɔlɛ talɔ.² ɔnan tale, "Enin iscgibe bii enin Ifasresis dotua bhi ɛji Imosis dia.³ Bɔnɔkhidianan ebɔtaman bha nin bha lu, bhalu rɛɔbo rɛkhanlɛn. Hɛi regbe tɛɛ ebe lu, eatɔta elu rɛkhanlɛn.

⁴ Ee, eha khun ihɛ nɔn khue nai sabɔ rɛ nu, ei munɔn yan ɛbho inianbɔ. ele tobɔ ele nin ikpanɔ bhɔ ne rɛ mun.⁵ Elu ebe lu nan agbɔn ba daghe ele. Esu ukpɔn uru- ɔbɔ nɔn sele bhiabhiale, eiyegebo so ɔtɔ - uikpɔn nɔn sele bhiabhiale le⁶ Eho nei dotua agala nekkpɔnɔ bhi iluemin bii uwa oga,⁷ Bii otuɛ abadaghe bhekɛ ɛki nan agɔn ha tiele. 'Omanebhilin'.⁸ ɔkpanɔn hei ja ha tiɛ "ɔmaebhilin," ranmude bha mɔni ɔman emin ɔkpa, bharebhe ibhoo bha khi.⁹ Hɛi tie okpea nɔn khirekhin bhekɛ ɔnan agbɔn nan aba, ranmude uwa bhɔn aba ɔkpa, nɔn ribhi ɛkɛ okhunlun.¹⁰ Heiya ha tiɛ 'ɔmanebhin' ranmude ibha mɔn omanebhilin ɔkpa ɔni khi Kristi.¹¹ ɔkpanɔn ɔnɔkhire khi nɔn kpɔnɔ nɛ bhekɛ ɛwɛ bha ɔlɛ khe eguɔbhandia.¹² ɔnɔ khi rɛ khin nɔn siegbɔle okhunlun, akhi siɔ re ɔtɔ, ɔnɔn khire khin nɔn siegbɔle riotɔ akhi siɔle okhunlun.¹³ Ihɛnlɛn kiɛn ɔsɛbha ene gbebe bii Ifarisis ene hian bhegbe! nibha rɛ khue ɛgua okhunlun gie ɛbɦolo. Ibha tobɔ bha bha na bhi ɛgua ɔkhun, bha yɛ, jene dia kɛ bha da nabho.¹⁴ Ihɛnlɛn hɔ sɛbha, ene gbe ebe bii Ifarisis, ibha ne hianbhegbe! ibha ne ghi ikhuo nɔn ɔdele yulu niele uwa, bha ne ɛrɔnmɔn nɔn talɛn ibha la min ibhuohɛn nɔn kpɔnɔ ne.¹⁵ Ihɛnlɛn ɔsɛbha, ene gbe ebe bii Ifarisis, ibha ne hianbhegbe! ibha ne yi okpɛdɛ bii ɔtɔ ni bha re ɔnɔn rɛbha ɔkpa, ɔha miɛn ɔkpa, bha khi rɔ luetun eva bhi ɔmɔn ɔsi agberanlɛn bi ibha.¹⁶ "Ihɛnlɛn hɔ sɛ bha, ibha ne kiɛn eruɛlolo ne ra agbɔn khian, ibha ne tale, 'ɔnɔn khire khin nɔn ru uwa nɔn si Osɛnɔbulua vi ihɛntɛn, ebhin soso luɔ le. ɔnɔirɛkhin nɔn r ekan nan rɛ ga bhi uwa nɔso Osɛnɔbulua vin ihɛnlɛn, ɔlu bii ihɛnlɛn vele.¹⁷ Ibha ne eruɛlolo bii uyuki! ɔnea kpɔnɔne, ɛkan la uwa nɔn so Osɛnɔbulua nɔn ri ɔnɛn ɛkan khin ikhiale?"¹⁸ ɔnɔ khirekhin nɔn ri ojukhuo vi ihɛnlɛn, ɔiyebhin soso. ɔkpanɔ 'ɔnɔirɛkhin nɔn re ɛsɛɔhe nɔn ribhi ukɔle vin ihɛnlɛn, ɔni ihɛnlɛn hi munɔlɛn.¹⁹ Ibha ne ru ɛlolo! ɔnea kpɔnɔne, ɔni esɛɔhe la onojukhuo nɔn re ɔnɛ esɛɔhe kin ikhiale.²⁰ ɔkpanɔn, ɔnɔn ri ojukhuo vin ihɛnlɛn ɔire - ebebɔ rebhe vin ihɛnlɛn.²¹ ɔnɔn ri uwa nɔn so Osɛnɔbulua vin ihɛnlɛn ɔirɔ vin ihɛnlɛn bii ɔnɔn yɛn bhu ukɔle.²² ɔnɔn vo okhunlun ojukhuo nɔn so Osɛnɔbulua ɔlɛ ɔvɛnlɛn bii ɔnɔn dotua bhuko ojukhuo.²³ "Ihɛnlɛn ɔsɛbha, bha nin enegbebe bii Ifarisis, enehianbhe gbe! Bha ne zi ɔkpa - ribhi igbe bii eni iqueque igbo ne rɛkhanlɛn, nin bha rɛ miɛn ibha bha manman lu ɔnɔn kpɔnɔ nɛ ne ribhi uhi - ibhuohɛn, itohan bii iru - urebhɔ wɛnan. ɔkpanɔn enan ebhin nibha khalu nibha r ze enekɛle ɔbɔ nin bhabha ro ɔbɔ so.²⁴ Bha ri iruelolo ha ra agbɔn khian, bha ne bhasabɔ re gba ahihi bha do mui kamɛl lɔlɔ!"²⁵ "Ihɛnlɛn ɔsɛbha, ibha negbebe bii Ifarisis, enehiabhe egbe! Bha kpi egbi ukoko nare wan amɛn bii etasa nan rɛ lebal, ɔkpanɔ bha ri osabhalo bii eminebe akhokho vuɔnlɛn.²⁶ Ibha nin Ifarisis ne ruɛ ɛlo! bhaka kpi ɛkɛ ukoko bii etasa, bɔnadamiɛn igbole khi khiakia nɔnsɛn.²⁷ "Ihɛnlɛn ɔsɛbha, bha negbebe bii Ifarisis, enehiabhegbe! ibha kian be idin nan ri alo nɔn fua gbolo, nɔn kiɛn aha gb egbɔle ɔimosea ɔkpanɔn ɛkɛɔle iguɛ ɔsɔria bii ebhin nekɛle ne gbɔtɔnan evɔnlɛn.²⁸ Bhekɛ enɔdɛ rebhe, irɔ bha re muegbe bɔ nɔn khiale ɔkpanɔn bhekɛ bha abadaghemɛn bii aireobɔ rɛkhan uhi ovuɔnlɛn.²⁹ " Ihɛnlɛn ɔsɛbha, ibhanin egbebe bii Ifarisis, ibha ne hianbhegbe! ibha ne bin idin nɔn si ohɛn ahi ho ɔsenekhiale ose.³⁰ Ibha, 'de bhan yɛnbhi bi ɛghe aba bhan, bhan hei debale bhɔdɛ nerɛ gbono enohɛnan.³¹ ɔrɛdianan, bhabhɔ sɔsali gbe - egbenɔsɛbha ghe imɔn nɔn si ene gbono eno ohɛn bha khin.³² Ibha sɛyɛ vuɔn enobhan ɔsa aba bha.³³ Bha ni ɛyɛn, bha nin ɛyɛn ne khɔkhɔ biɛle, bi ranin yɛ bhi iguɛzɔ ɔsa agberanlɛn?"³⁴ ɔarɛdianan, ghe, mɛn ji ohɛn bii umɔn wanlan bii ene gbebe. Esobhewe le bha khi gbele bii bhe khi khanle mu eran bii esobho bha khi ru ukpughɛn gbe ele bho otuɛ nɔn sɛbha bii khi sɛyɛ akhue khiab bhi agbaɛbho reakhi agbaɛbɦolo.³⁵ ɔni ewaniɛn ɔlɛ aranlɛn ɔsi enekhiale rebhe nan gbono bhekɛ enangbɔnan, renabhi aranlɛn nɔn khiale ɔsi Abɛl, re si aranlɛn ɔsi aranlɛn ɔsi Izakariah nɔn ɔmɔn nɔn si Ibarakaih nin bha gbea bhi adesɛ ɔsi ejadazɔese bii ojukhuo.³⁶ ɔsagie mɛni tamanbha, enebhin nan rebhe mɔnsɛ bhi ukegbe ɔnɔrenan.³⁷ "Ijerusalem, Ijerusalem, ibha ne gbɔnɔ enohɛn bii enan jele ni bha ru udo gbe! Bɔa tanse yɛ nɔn ɔlɛ arɛ si imɔn nɔn sɛbha koko, bɔni ɔkhɔkhɔ rɛ si imɔn ne esole koko bhi ɔtɔ igɛn nɔn sɔlɛ, ɔkpanɔn, ibha bhɔ bha mun egbe!"³⁸ Ghe, uwa nɔn sɛbha eminsoso ribhɔ.³⁹ Ranmude mɛni tamabha, bhai khian la kie miɛnbhɛn nin bha rɛ khatale, "Erɔnmɔn anani ɔria nɔn r elin nɔn se Ebianlɛnbhan vae"

24

¹ Ijesu bi uwaoga dagbaze ɔda ha khun ɔsɔle. Edibo sɔle da dɔ ha si uwa kikɛ si otuɛ nɔn khua ² ɔ da taman ele, bha bha daghe enemninlin nan rebhe? ɔsagie imɛn yibha udo ɔkpa iubhɔ nɔn da mudia nyɛn ɔbhebe nɔn ki da deze.³ ɔ ki olotua

bhokhunlun oke nan tiŋle olivisi, enin edibo da do buŋle se yole, "Taman manlēm eghe nemin nan sebhe da se sunu? Ba tie aman uvacle non sē bi ufomin eghele? ⁴Ijesu da taman ele, Bha fēkēle mibha hē fi oḍē ⁵Ene bunbunlun ki seninmēn vae. Eki yole imēn hi ksisti, eki sēbholo ne bunbunlun fi oḍē dōn. ⁶Bha dē hēnmōnlēn okulo, bi owewe isokulo. bha hē j'ofēn mun' bha, enemlin de ka sunu fo, eghe ōkika sē yē ze. ⁷Agbaēbholo ki sō agbaēbholo ebhebhe okhōnlēn, eguaōjie ki sō eguaēje ebhebhe okhōnlēn. Ukhunmun ki ha fi bi iwalotoa bhijekēkē. ⁸Enan sebhe liomunkele ōsi ōbalō sidubiēmīn. ⁹Eghe nin ele ki muēn bhiokpokpo bi obakho eki yē gbono bhaa. otō agbōn sebhe ki hē ē sanmunda elinlin mēn. ¹⁰Eghenin ene bunbunlun ki dese bhoga, eki ha nun egbele khien, eki ha mōn ēkē ebe jegbe. ¹¹Ohēnlēn ohoghōli me bunbunlun isi vae sōbho nebunbunlun fi oḍē dōn ¹²Ramunde igbuhia ki maman tunēn okhum, ihuēmōn egbo sene bunbunlun ki fuofuŋa. ¹³Qmōn sabō zinegbe sēghe ōkike ki min omiēn fan. ¹⁴Qnuhōmunje si eguaosē adē tale nōtō agbōn sebhe nōn kin ōsēli ji agba otō sebhe. Egheni ēdē nōn kike ki vae. ¹⁵"Bhisio bha kha daghe awabi ehohoa, nin idanieli niohenlēn tale nōn sē mundia bheje khiale" (bhaji ōnōn tie ebe ha wanlan). ¹⁶Bha jene bhi Judia tin vae bhokhun oke. ¹⁷Qnōn sibhokhun uwa ōhē suēnsē dō siemen bhēkē uwa sōle. ¹⁸Qnōn sibhugbo ōhē kiesuwa dō sē awegbe. ¹⁹ihēnlēn ōsene hanman bi ne senōnmōn nyēn bhēghe nin. ²⁰Ne ezōninōn nan miēn bhe uwē bha sēghe ukhuakhua bi ēduzāna sune. ²¹A dē min okpokpo nōn khua bi egbe ōnan bha sēka miēn dō sē sē bhejaye nan ha sa dē ye noon egbōle. ²²Sade a bha shi enikpēdō ke otō ōzia zibho nōn ha sē nin. Ramunde ēbholo ni Osēnobulua ze ada shi enilepēdē kotō ²³Eghele nin ōsia da tama ēn "ahe, iksisti eibhi enin" la, ghōnin iksisti bhenin hē sēbhe. ²⁴Iksisti ohoghōli bi akhase ohoghōli, eki sokpaman bi ōhanelolo man mien da sēbholo fenan, zēlo fi oḍē dōn. ²⁵Ghe I taman bha ōkuēsē ōneghe. ²⁶Bhisio ele da taman Q sibhēgbo hē yōnegbo la, Ghe ō sibhi ēkē ōgua hē sēbhō. ²⁷Beji anyan sē bhala dagba se bhe ujese ovōnlēn dō sē sē bhi udefia oenlēn, isiŋ uvada si ōmōn nō si Okpia da diaye. ²⁸Eji elanmēn nōn yulu ye eni ughulu da si koko. ²⁹Okpokpo si enikpēde ha ki gbesa fo, ovōlēn ki suebili, uki yē da bhala, ikpahian ki nabh' okhunlun denŋ ahu egua okhunlun ki mun lueghe. ³⁰Eghenin aman si Qmōn si Okpia ki sēman bh'okhunlun, uzo kike bh'ioto agbōn sebhe ki ha vie. Ele ki daghe ōmōn si Okpia si ahu bi osisi nēkē okhunlun vade. ³¹ŋle ki ji ēhi nesōle bi okpuseso si ubulu, eki nabhi ikpabō ēhoho enēn koki enan zēle ruēn sōle kugbe, sēni obō ōkpa dō sē sē ibode nōn zeva bhokhunlun. ³²Luē emlin bh'obō okpesan. ikpab'ŋle ha munkele ha jebe ōgbōn bha len ghe okhukhua sice. ³³Bhisio yē uwē ha min enemlin sebhe, nuwē lēn ghe ŋle ki manman sise bhuwele. ³⁴Ōsaje ōni agbōnuzena da gbesa to enemlin nan leuē ha sunu. ³⁵Agbōn bi ēlimin dē gbesa, ōta nōn sēmē hi da gbesa ³⁶Rē ji ōnukpēdē nin bi ēghele, ōsia sibhō nōn lēn lēn, ēyi ēhi ne sibhi egua okhun, la ōn' ōmōn, Aba ŋle ōkpa. ³⁷Be ji ōdia bhēghe inoa isiŋ ōda dia ūvade si Ōniŋ si' Okpia. ³⁸Be jōdia ēghele ni ologho sē mun agbōn sebhe, ele da ha da e da ha le, e' da ha se amēn sōmōn nōdō ōluē sē i noa na bh'okō. ³⁹Ele bha lēn ebe sunu okuē sē ologho da dō kpon'ele kua, lisiŋ uvade si ōmōn s'okpia da dia. ⁴⁰Eghe nin ikpia eva ki ha sibhi ugbo a ki se ōkpa-a kizōkpa obō. ⁴¹Ikhua eva ki ha nemlin-a ki se ōkpa aki zōkoa obō. ⁴²Bh'ēja ye nan mun egbe bhotō samunde uwē bhe lēn ēdē ni Ebealēn da vae. ⁴³Ōkpanōn, ibha lēn ōna, sōle Ebialēn nō nian uwē lēn ghe nōyi urēvale, o a rēkhe uwa, orē jio oyi da gbōle uwa a. ⁴⁴Benōkijairio, akhēke nuwē rē muegbe, ranmude omio okpēa dēvae ēghe nuwē ha khōkhō ⁴⁵kō hi ōnokha nan gba ekeole nōn ye wanlan ni Ebealēn ha ka ki vae, ōki kese a hēnhunwa semlin sebhe nōnsēn, nōn sebale nōn khēke nele? ⁴⁶Esōnmōn ōsi ōnokhan nin ebealēn vae dō kese ōlu bhisio. ⁴⁷I taman ēn ōsaje, ōni ebealēn nin ōki se ōnokhan nōn gbalo ghe emlin sole sebhe ⁴⁸Okhan ebe ha yole bhōkhōle nōn sōle ghe, Ebealēn bha vae. ⁴⁹Nōn dō ha gboni ibhokhan nele ko nwenan, ha debale dēnyōn sēkha edēnyōn. ⁵⁰Egheni ebealēn ōnokhan ki vae bhēde nōn bha lēn bi eghe nōn bha khōkhō. ⁵¹ōnin ebealēn sōle nin ki jajalea se ŋle ba ibo ne hiam bhēgbe, bheji uviēmīn bi igbakōn ye.

25

¹Egualē okhunlun inian ōla dea be eni imamen igbe ne munu orukpa nedō mudia khē ōdō ele. ²Isen bhē ēwēle iwobi, eni isen nekele, eda wanlan. ³Eghe neni imanen iwobi rē muno orukpa, ebha sa amorukpa monlen. ⁴Eni isen ne wanlen da sa amorukpa monlen) ⁵Eki ze khē ōnō ōdō owē da ha sun ele. Edawē. ⁶ŋsu uyanmēdē, ukpurulu da tale: Bha ghō ōdō: Bha dagbare mionlen) ⁷Erebhe da zo orukpa re, ⁸Enu uhuki da taman enewanlen: Bha da sa amorukpa imanlen, ramudē orukpa manlen da wea. ⁹Ene walan da nianōlen: "ŋhi sē man da sa nibha bha dō dē bhe ejada khien, ¹⁰10. Eki khian fo ne dō dē ōdō da vae, ene mun egbe, eda rē khanlēn kha kjian ejada guēbno ŋha eda rē khue oḍē. ¹¹Aki zēbue, eni imamen ni iwobi da yē vae, eda yiŋle, ebialen, ebialen tuje oḍē a imanlen. ¹²ŋda ye: ēmōata itaman bha i bha len bha" ¹³ŋnē ghe nan, bha ha ba ba egbe, ramude abha len ōnukpēdē la uriēgogo ne ebialen are vae. ¹⁴Inian ŋda bo okpēa nō ho nōha ēbho ōbhebhe. ŋda datie eno odibo nesōle rebhe oda gha uku nosole nerē ha do ēki. ¹⁵ukpokpa, ŋda ne ikpigho isen nanlen ŋnō zeva ŋda ne ikpigho eva nalen, ŋnō zē ea ŋda re ukpokpa nanlen. ŋda ghale ne ele bō ŋne a sabō rē dā ēki, ŋno kpea da ha khian ŋnē ēbholo. ¹⁶ŋnō mien ikpi igho isen, ŋda tuabe kha rōle wenan ŋda yē mien igho isen bhe elele. ¹⁷Iriŋ ŋnō ne eva rē ro osōle do ēki, ŋda yē mien eva bhe elele. ¹⁸ŋnon re ukpokpo ŋda tō no otō a gbōle wo otō, ¹⁹Aki zēbue, ebialen ele da nē ēbholo vae. Eda ha re emin man ebialen ele. ²⁰odibo nō hen ihen da taman len: "igbo isen une imen men rōle do ēki. men yē mien igho isen bhe ele. ²¹ebialen ŋlen da yole obulu: odibo esili. uwē re ekele esili gbe ēlo lo ghe ukpobhi emlin. i dei mu emin ne bulun nien gbē elolo ghe. ²²ŋna ne eva nan da vae taman ebialen ŋlen: une igbo eva imen, men yē mien ikpigho eva bhe elele. ²³Ebialen ŋlen da yole obulu, odibo esili, uwē rē ēkē esili gbe ēlolo ghe ikpi bhi emlin ide re emin ne bunbun nien gbē ēlolo ghe. Nan bhe ēkē eghonghon nōse ebialen en. ²⁴ŋnō re ukpugho ŋkpa nan da vae yole: ebialen, men lenlen uwei mon ōkhōle ofidenŋ. ukōnōmin bha ju bha da rē kō u vunomin bhe ju bha da rē gbō. ²⁵Ofen daha mumen, ŋle ida dō gbō ŋni igho wuo otō. Ghōle bhe enan, ebe kien ōsē ²⁶Ehialen ŋlen da tale: uwē nōn odibo nō oditō an bi ŋnō wobhu uhomon, uwē lenlen hi men i kōnō min bhe ji ibha da rēkō, hi vumin bhe jiibha da gbō, ²⁷uwē hēi ki re

oni igbo obha oza bo na da mien imen haki vae imen ki mien oni igbo bi asun no nabho vae.²⁸ Bha mien ole onu ukpugbo, bha re nono mon igbo igbe nin,²⁹ Ramude ono ka monlen, aki mamam re nanlen, naha monlen hwa. ono monlen emin, ukpobhiye no monlen aki ye mien olele.³⁰ Bha mun ono odibo nobha se nan fio bhe eke ojobiuki, bhe ejo ada kha vie, oha la okon an.³¹ Eghe no Omiokpea re vae bhe eke oriri nosole de ba ene Ehi rebhe, oki dotoa bhu uko Ojukhuo oririo nosole.³² Eghe ni, agbon iha agbon ki koko re nega le. oki hane ele a, beji orihuom kon re hanogbe shibhi ihuan re.³³ oki hanogbe ihuan dio bho obo be era, ebhe bho obo agobo.³⁴ Eghe ni ijesu no ojie oki taman enan obobera: Bha vae ena Aba men he eromon nan, bha do na bha Agbon okhunlun, na muole egbe khe bha renoto reha vade.³⁵ Ramuden, ohamen gbe men, u re ebale imen le, ohamen amen gbe men, u da re imen muon, i kin orio bhe, u da remen nabho oa,³⁶ ban nwa, u da re ukpn rue men. i men khomon u da gbe elolo ghe men. men ribhi ighan u da do tue men.³⁷ ene eriesili da non ijesu: eghe la man re mien ohamen gbe e ni man da re ebale mien le? ohamen amen gbe e, ni man da re mien muon? ³⁸ Eghe la man re mien bi orio bhe ni man da re e nabho oha? la ubanwa ni man da ruen ukpon.³⁹ Eghe iman re mien hu khomon la uribhi ni man da do tue? ⁴⁰ Onojie ki nian ye: Emouta itaman bha; emin esili nibha lu da enin ibhiio men nan, imen bha ye luole nan.⁴¹ Oki ta man ena ogodo: Bha sibhe enan re, enan fio lu unun, bha ha khign agbon eranlen na henhen khe ojuu bii ehi nesole,⁴² Ramude ohamegbe men ubhare ebale imen le, ohamen amen gbe men u bha ra amen imen muon.⁴³ Men yo orio bhe ubhare men nabho oa, i banwa ubha re ukpon ruen men, i khomon iribhi ighan ubha do fe men ghe,⁴⁴ Ele da ye nian nion len: Ebialen; eghe man re mien ho ohamen gbe e, ohamen amen ghe e la orio bhe la ubanwa la okhomon la ighan nada mien hi man bha ga e? ⁴⁵ oda wanie ele: Emouta itaman bha, Ebi bha bha lu ne ene khere ne bhe enan, bha bha ye luole imen.⁴⁶ Enan dei nabhu uwa iloya nose ededemedede, okpanon, eriesili kiha mon unyenmin nose ededemedede.

26 ¹ O da do so orie eghe Ijesu kin te ene ofunare bhe fo, o da tama enidibo ne sole. ² Ibha len bhin iriakho o le Ipasova. e de muon omom no so okpea nele ne khan len bhu or. ³ Eni ojie ohen bi ene wanlen ne o ebho khian da si koko bhe egua o no re eno ohen khian re bhe na a tiye kafas. ⁴ E da bhan ne re bhe ke muin Ijesu bhe ekho kho gbola. ⁵ E da yiye o ye eghe i lue ebhin, no ozughu ewale bhe ewe ene ebho. ⁶ E yaye na eghe ni Ijesu kire a ribhin Ibetani uwa nsi Isamon no bhan ibhe. ⁷ Be jio kin do tua bhu ukagala, e ni okhuo da buo ole re no bhon ukoko uden no mamu ghan, o da biriye bhu uhunhun. ⁸ Okpanon, eghe ne ni edibo re daghole eke da akho ele e da tale, be zele no da ria lia nian. ⁹ A re khion len gbe elo ghe eno obo gbe. ¹⁰ Okpanon Ijesu, da len ebele, be zele ni bhu da kpokpo onukhuo? O le lue ebhin osi bhen. ¹¹ Ibha de mien e no obogbele eghe re bhe, okpanon imen da a ribhe eji bha ye eghe rebhe. ¹² Eghe no kire biriye o nu uden ole bhe egbe fo, o lu ni ukpe du uu no sien bhen. ¹³ Genegene imen tamanlen, ijere bhe na re da to one ebhon na, o ne ebono okhuo na lu a kin ye tale na re ye o olere. ¹⁴ Ukpokpa bhe eni igbeva, na a tiye Ijuda kariot o da buo ojie ohen. ¹⁵ O da yiye bi bha da rebhen si imen muon len ni bha, e da bhan i ikpo oze ogban na len. ¹⁶ Re ne eghe ni o da gua nu uwede no a re muon len ne ele. ¹⁷ Oneghena, o nu ukpede ni ihenhen na re lin Ibuledi ohoho enidibo ne sole da buolere tamanlen, ejie uwu guan o ni iman bhon nu uwu da le eba Ipasova. ¹⁸ O da yiye, ne a khion o ne ebho ni bui okpea okpa ibha a tamanlen, o no oma ebhin yiye, eghe bhen sele, imen ole lui Ipasova no osen bhen. ¹⁹ Enidibo da lu be ni Ijesu tama ele ne lu, e da bhon oto o no a da lo one bale. ²⁰ Eghe ne emuan re re, o da do tuo a ole bi enidibo no sole. ²¹ Be jiele kin a le bale, o da tale, genegene, imen tamanlen ukpo kpa bhin ibha de khien bhen fia. ²² Ele bha ye a ghonghon, ele rebhe da a nolen, genegene imen no ebianlen? ²³ Eni oda wanie, "O no a de ba bhen dio obo bhu uwawa na re kpobo ole no no da khien bhen fia. ²⁴ Onon omom no so okpea okhian bo na ghen o le bho oto, okpanon ihen o so oria na no obole khin omom no so osenobulua! o a re bhen gbe sade a bha biye hiehie. ²⁵ Ijuda no da khion len fia da yiye imen no omaebhin, Ijesu da tamanlen uwu toboe tale. ²⁶ Be jiele kin alebale, Ijesu da re i ibuledi, o da khonlen a, o da re ni enidibo no sole oda tale, mien ale, egbe bhen khon na. ²⁷ O da re ukpu gbe ekhumen, o da re nele tale, inuon len o ibha be. ²⁸ Aran bhen khon na ni imen re von okoven, ni imen sa kua ne ebho ne bunbun bha ure hubhan o so olu ukho. ²⁹ Okpanon, imen tamalen, imen da kie muon a mon oni iru na len o re se bhe eghe ni imen a re kie muon len o bhe egua no sa aba bhen. ³⁰ Eghe ne kire sui ilolo, e da a khin oke olivi. ³¹ Eni Ijesu da tama ele, ibhare de negbe osona ranmude bhen, ghe a gbolen bho oto, imen kin gbogrohuankon a eno ohuan kin zagha. ³² Eghe ni imen akire kpano si bhin idire imen kin kalo ni bha i Igalil. ³³ Okpanon, Ipita da tamalen a re mien ebho rebhe negbe fia, imen da negbe fia. ³⁴ Ijesu da tamalen, genegene imen tamanlen asona ok se okpa vie, uwu de yiye uwu bha len bhen. ³⁵ Ipita da tamalen, a re mien de yu bhin imen da yiye imen bha ye len en, enidibo ne kele da ye tiro. ³⁶ Eni Ijesu bi enidibo ne sole da jio bhe ejia tiye Igese mane, o da tama enedibo ne sole, ibha de bhe ena an be jin imen a sike odalo do neronmon. ³⁷ O da re Ipita bi omokpea eva nsi Izebidi o khole da abhon ekpokpo bi obalo. ³⁸ Eni o da tama ele okhobhen mama bhon ekpokpe bo ono a uu. Bha de bhe enalen de ba bhen ne eronmon. ³⁹ O da jio bbho odalo khere dedigwe de okhore neronmon. O da tale, aba, a amien adisabo bhen jio onu ukpunu gbera bhen. Okpanon, o yin beni imen holo, jin iholo nosese. ⁴⁰ O da bui enidibo ne sole re kere e we, o da noi Ipita, uwu bha sabo deba bhen neronmon bhu uria agogo okpa. ⁴¹ Babegbe uwa a neronmon nuwe e na bhe edobhen, o no orion mue egbe, okpanon, efuegbe bha muzeze. ⁴² O da gbo akhian ugba zeva da neronmon, o da tale, "Aba men, ona da sabo gbera sokpan imen muonlen o, jin iholo no sese. ⁴³ O da gbo tie vale seye kere ewe elo e kin gue bhen. ⁴⁴ O da zele obo do neronmon osu ugba zea te ebo kata. ⁴⁵ Eni Ijesu da bui enidibo ne sole re, o da tamanle, "ibha seye awe hen an? ghee oni urie eghe vale, omom no so okpea khion len jio obe elue bhion obe. ⁴⁶ Kpanon mudia ni ibha gia akhian ono khien osire. ⁴⁷ Be jiole seye atalo Ijuda ukpokpabhe enidibo igbeva, da vale, be usien agbon ne no obin ojie ohen bi ewanlen ose enebho. ⁴⁸ Ejia ye na ono khionlen da re aman nele yiye ono ole a fiofiye unu non ibha a muonlen. ⁴⁹ Ejeje o da vale bui Ijesu re, tale Imen tuele, omaebhin! oda fiofiye unu. ⁵⁰ Ijesu da tamalen, "Omue e lue bu uwu vale do lu." eni eda vale sobole muonlen. ⁵¹ Ghe,

ukpokpa bhe ene ebho ne a ribhe iji Ijesu o da nien obo a re gio opia re yin egbonbhandia no si ono ojiohen eh o a. ⁵² Eni Ijesu da tamanlen rio opia fio bhe eji uwẹ da re, ene ro opia khonlen opia a da yerẹ gbonelia. ⁵³ Uwẹ riale ghe imen da sabo sotia ababhen, o jin ghi ne yio okulo uhin igbeva jin imen. ⁵⁴ Be bho one ebhon na ghen bho oto are muse ye no yirole enare bhe de sunu. ⁵⁵ Onegheni, Ijesu da tama enebholo, ibha riopia bi ukpokpo re mubhen bo oyi. ⁵⁶ Okpanon, enarebhe sunu be jia da mien ebe enohen ghen bbho oto ki muse. "enidibo ne sole rebhe negbe fiola. ⁵⁷ Ene mui Ijesu da muan khin ejin Ikaifas, eni ejiohen bi enegben ebe bho oto da sikoko re bhe eni. ⁵⁸ Okpanon Ipita da feke re khanlen va bhin uwa nosi onojie ohen, nabhe ekowa de ba ene gbelo gh o unu uwa dibho oto a no feghe ebeasunu. ⁵⁹ Oneghena o no ojie ohen bi ene wanlen ne sikoko da guani oseli ohoghe ne a seghi Ijesu ne mie ejele a da gbolia. ⁶⁰ Ele bha mien are de oseli ohoghe ne bunbun eribho. Okpanon, akize bue etue eva da vale bho odalo. ⁶¹ Tama ele, ono okpea tale, imen disabo dubhon onu uwa osenobulua ri ikpe de ea banlen. ⁶² O no ojie ohen da yirole uwẹ bha waniẹn, be khona ne ta we bhe egbe. ⁶³ Okpanon, Ijesu da hienhian. ojie ohen da tamanlen, imen re elin osenobulua bhin e nu uwẹ tama bhan su uwẹ ohan rabbhina no omon noso osenobulua. ⁶⁴ Ijesu da waniẹn, uwẹ tobuẹ tale. Okpanon imen tamanlen, re no oneghena re akhian, uwẹ de daghe omon nosokpea de bhin obara osahua, o re ebhu okhu vade. ⁶⁵ Eni ojie ohen da vinu ukpon nosole a tale, o ru unugbebhon osenobulua! be zele ni iman da seye a guano oseli eghe ibha tobo bhan hon ebọtaye. ⁶⁶ Bi ibha rialeye, e da yirole o sebe a uu. ⁶⁷ Eni e da gie esen o ole bhe elo a gbole, e da ro obo gbonu ubi o ole bhe eh o. ⁶⁸ Eda tamanlen saghasẹ bhan, uwẹ na ra bhina, o gbu ubio uwẹ bhe eh o. ⁶⁹ Eghe na Ipita da dotua bha azagba egbobhan dia omabhen da buore tamanlen "Uwẹ yerẹ Ijesu ne bhin Igalili. ⁷⁰ Okpanon, o da yirole, ole bha len o len. Isiria ele, imen bha len ebibhata. ⁷¹ Eghe no re jioblu unuro, egbobhan dia omabhen obhebhe da ye tama ene a ribheni, ono okpea na rekhan Ijesu non si Inazaret. ⁷² O da gbo yirole ole bha len o len, o da a vi ihen, imen bha len ono okopea na. ⁷³ Bhe eghe no bha regbe, ebho ne mudia bhe dani da tamai Ipita, genegene ukpokpa bhe ene rekhan Ijesu uwẹ khin ranmude be nu uwẹ re talo. ⁷⁴ Eni o da o ghubhele vi ihen, imen bha len onokpea na, egheni, okpa da vie. ⁷⁵ Ipita da yere ota ni Ijesu tamanlen, okue sele okpa vie, igba ea uwẹ da yirole uwẹ bhaye len imen. Eni o da dagbare do a vie osesi.

27 ¹ Ejiayiena, ede ki we, eni ijio ohen bi eni ewanlen ne si eni ebholo da si uma gbi Ijesu ne re gbiolen. ² Eda gba le abo muo dagbare, muon ji Ipaleti no re ebhokhian. ³ Bhi egbe ni Ijudasi no khiolen ne le ki re daghe kha bhuoyen uu gbi Ijesu, ode kięgb o bhi emiebe ni ole lulu, oda kie ri ikpi oze ogban ne ri enalen ji eni ijie ohen bi eni ewanlen. ⁴ Oda yiele, "Men lu emiebe ni men re khin oria no bha len okpa len eva." Okpanon, eda yirole "Bo ki khin ji ma? kha khian do zilo egbe e" ⁵ Oni egbe ni, oda fi eni ikpi oze fibhi oto bhi uwa oga no si osenobulua, oda kpano bhi eni do ri iri re hoa. ⁶ Eni ijie ohen da ri rni ikpi oze, eda yirole, "Obha khe ke na ri ona bhi aza ranmude ighe aren khi ona" ⁷ Eki ko zilo yanlen fo, eda ri oni igbo re de oto ne da ha ri oriobhe to. ⁸ Ranmude ona, eki da he oni oto "Oto Aren" re fi bhi ukpede elena. ⁹ Ona ki da muse ota ni Ijeremaya na akhasẹ tale no yo oole, "Eda ri oni oze ogban, ive ni ibhokin izureli yianlen bhi uhonmon. ¹⁰ Eda di oni oto si ipota bi Ebeyanmen yo ni re ro khian" ¹¹ Enighena, Ijesu da mudia bhi odalo no si osuēnbholo, oni osuēnbholo da nolen "Uwẹ khi ojie si eni juu?" Ijesu da yole "Uwẹ tale." ¹² Okpanon, bhi eghe ni eni ijie ohen bi eni ewanlen ki re ha bhale ohogho, obha waniele ota. ¹³ Ipaleti da nole, "Uwẹ bha hin emin rebhee ne yole khi uwẹ hulu?" ¹⁴ Ijesu bha wanie, ukpota okpa bha si o bhi unu re, o da mama han oni orebhokhian elolo. ¹⁵ Oni eghe na, bhi eghe iluemin no si ele, inene no si orebhokhian no re fan fia ni ele onighan okpa ni eni usuebholo ze. ¹⁶ Oni egheni, eda moi izagan okpa natirole Ibarabasi. ¹⁷ Bhi eghe ne ki re si koko re, Ipaleti da no ele "Khoo bha ho ni men fan fia bhia? Ibarabasi la Ijesu na tirole kristi?" ¹⁸ Ole lemin khe mu Ijesu ji o, ranmude ebedan no sile. ¹⁹ Eji o da se ye di oto bhi aga iguez o okhuole da ji uhomajie ji o no yole, "Khai kha moi ob o bhi egbe no si oni okpia no bha luobe ni okhomen bha dere, ranmude ebhohie no si ole ni men mielen nason. ²⁰ Oni eghe na, eni ijie ohen bi eni ewanlen da lele eni usuēnbholo ne re non ifanfia no si Ibarabasi, na khan Ijesu muoran. ²¹ Oni orebhokhian da no ele, ji oni bha ho ni men fanfia bha bhi ewe le veva? "Eda yirole "Ibarabasi" ²² Ipaleti da no ele, "Bi men aki khi Ijesu ne tirole kristi yi?" Ele rebhe da wani olen yole, "Khanlen muoran" ²³ Oki da yele, "Bezele, ba ti emiebe no lulu?" Okpanon eda toto si tua yole "Khanlen muoran" ²⁴ Ipaleti ki re, khi ebha ha ri eh o bhi ota nole ha tama ele deba emuhen ha gbi isusu, oda sa amen rekpo ob o bhi iyalo non si ele, yirole "Ob o men khianmen bhi uki egbe si aren no si onokpia na ob o bha oki ye. ²⁵ Eni enebho rebhe da yirole "ji ona aren ha ri bhi uki uhomo man bi imon ne se man" ²⁶ Oki da fin Ibarabasi fia ne ele, okpanon, oki ri ukpasan re gbi Ijesu to, oda muon ne ele ne do khalenmuoran. ²⁷ Egheni, eni eyiokulo no si oni orebhokhian da mu Ijesu ha khi igiogbe si eni erebhokhian, eda tie eni ulogho erebhe si eni eyiokulo. ²⁸ Eki ban o fo, eda mu ukpin ojie ruelen on. ²⁹ Eda do ukpe ru igbien, eda mu oni ukpe ru o ele bhi uhomo bo ojie. Eda ri ukpo kpo oli ob o bi er. Eda de di gue kha ro ze oje, kha yirole, "Zaiki, ojie si eni juu" ³⁰ Eda tunu asen iyalen, miolen oni ukpokpo, kha bene ole bhi uku uhomon. ³¹ Eki ro ze ojie fo, eda balen oni ukpon si ojie ne yolele, eda ne ukpon si ole yi o muole akhin ejia da khanmuoran. ³² Bhi eghe ne ki re dagbare re eda mi okpia so, o sirini ne enilen yi Isamoni, eda ri ahu muolen re kha egbe, bi eji o ada mu ikrosi no si Ijesu. ³³ Eda do si eje atirole Igogota, ebi arota da kha yi "Eji uhomo olimi ye" ³⁴ Eda mu ukpu eyon nalen no muo, eyon na ri ebe riala gua. Okpanon, oki ri unu so bho, obha ye muo. ³⁵ Eki khalenmuoran fo, eda fi onolo re ghala ukpu no si ole. ³⁶ Eda di oto kha khe ole. ³⁷ Bhi uku uhomon non sole, eda gbi ama no yirole "Ijesu kho na, ojie si eni juu" ³⁸ Eyẹ kha izigan eva muoran de bale, okpokpa bhi ob o be era, ono zeva ob o agob o. ³⁹ Ene gberea da khole, leghe uhomon an. ⁴⁰ Yirole "Uwẹ no khian guoghi uwaoga no si osenobulua, bhi ikpede ea, u ki kike bonlen hi mi egbe sade om on so osenobulua, tuenre bhi uki krosi!" ⁴¹ Erio eni ijie ohen, ye ri ha ro zogie deba egbenbe bi eni ewanlen, eda yirole. ⁴² "Ohimi eria ebhe bhe, okpanon, obha sabo himi egbe o. ole ojie no si Izuren. Ole ruenre bbhi uki krosi man ki ha moi urebho da ele. ⁴³ O mudu yan osenobulua, ji osenobulua miolen fan,

ranmude ọle tobọle yiọle, "Ọmọn nọ si osenobulua mẹn khi." ⁴⁴ Erio eni izigan na ko khan ele bi Ijesu muoran ye ri kha ri unu ji ọle. ⁴⁵ Da bhi uri agogo nọ zẹ ehan, ojiobi da dgue otọ agbọn rebhe re dọ si uri agogo nọ zie silin. ⁴⁶ Eghe agogo nọ zie silin, Ijesu da ri akpuru nọ kalale rie so yiọle "Ẹli, Ẹli, Lama Sabchthani?" e ba ri onọ ta da ha yi "Osenobulua non si mẹn, osenobulua non si mẹn, bu wẹ ki da fi imẹn ehọ a yẹ?" ⁴⁷ Bhi eghe ni eso bhi ewẹle ne mudia bhi eni ki rẹ họn na, e da yiọle "Ọ so tie Ẹlajia" ⁴⁸ Osi ejieje, kpokpa bhi ẹkẹle da nẹ mu ukpi nyẹn, di ọle bhi ayọn nọ khekhea ọda ri ukpokpo re mu ni Ijesu muon. ⁴⁹ Enekele da yiọle "Zọle obọ, oha ji man fẹ ghe si Ẹlajia dẹ dọ himi ọlẹn" ⁵⁰ Ijesu da gbokie mama rie so bhi ukpuru nọ kakale, ọda yuu. ⁵¹ Oni eghe ni, ukpon nọ ribhi ẹkẹ uwaoga nọ si osenobulua da sọ yi eva da bhi akoghu rẹ si otọ da mu ruegbe bi enido da dene raa. ⁵² Idin da tujea, eni khiale ne yunolo da riokpanon. ⁵³ Eda si bhi ẹkẹ idin re, eghe ni Ijesu ki da riokpanon fo, eda na bhi oni ukpẹbho nọ khiale, ri egbe ma ẹbholo ne bunbun. ⁵⁴ Bhi eghe ni onọ kalo si eni eyiokulo ne kha khe Ijesu ki rẹ daghe khi otọ siẹnlen bi emin kike ne sunu, ofen da ha mu ele, eda yiọle "Emuanta, ọmọn nọ si osenobulua okhona" ⁵⁵ Ikhuo ne bubu, ne ni Igalili rẹkhan Ijesu, ne gbi ẹlo ghọle da ni idangbe gha ghele. ⁵⁶ Bhi ewẹle da ha yi Imeli madali, Imeli, inẹn Ijemisi bi Ijosefu, bi inẹn imikpẹa ne si Izẹbedi. ⁵⁷ Emuan ki rẹ re, okpẹa non fele non si Arimatia vae, na tiọle Ijosefu, ukpokpa bhi edibo non si ijesu. ⁵⁸ Oda bulu Ipaleti re, yọ nọ mu ekhui nọ si Ijesu nalen. Eghe ni, Ipaleti da kpi ase ni re mu ekhu si ọle nalen. ⁵⁹ Ijosefu da mui egbe nọ sọle, ri ukpon olimi gbanọlẹn. ⁶⁰ Oda mui ọlẹn bhi idin nọ sọle na hian si bhi udo re. Ọki nọ tọ fa, ọda mui udo nọ maman kponọ rẹ gue oni ẹkhu nọ si oni idin, ọda kpanọ si bhi eni re. ⁶¹ Imeli Imadali bi Imeli nọ kẹle da do otọa kuẹlo ghe oni idin. ⁶² Ẹdẹ nọ kẹle, nọ ha yi ẹdẹ non rẹkhan ẹdẹ imuegbe, eni ijie ohẹn bi eni Ifarisi da si kokore bu Ipaleti. ⁶³ Eda yiọle "Owanlẹn, man yere khi eghe ni oni ohiora re kha ribhọ, ọi yiọle 'Ikpẹdi ea ha gba, ọle dẹ gbokie riore'" ⁶⁴ Ranmude ọna, mama tama ele, ni khe oni idi nọ sẹn bhe ni ikpẹdẹ ea ni, na hai dọ miẹn khi eni edibo ni sọle vae dọ do mu ekuọle si bhi eni re bi ẹ tama ẹbho, "Họ riọ kpanon bhi idin oni eku na de kpanon ni ọsọ hẹnhẹn." ⁶⁵ Ipaleti da tama ele "Bha ne ekhẹ ughe ne yiẹ bha, bha yele khẹ ni be ji oyiebha." ⁶⁶ Eda dọ mama khẹ oni idin, mu udedi do re khiọle eni ẹkhu gbea, e da ni egbenughe bhi eni, ne kha khẹ eni.

28 ¹ Onon ọse emuan ukpede nare hẹnan, oki ribhẹ ẹdẹlawe ọhẹihẹn bhu Uzana, Imeli Imadalini bi Imeli non kẹle da vae dọfẹ onin ide ghe. ² Iriọ ọda dọkere otọsienlẹn, ghe ẹhi okpa osi Ebianle ọdabho okhun huẹnre vae dọ wenẹ onun udokhie, ọda dibho. ³ Egbe onosọle dadia ba ayan, irọ ukpon ọsọle dakha fun be esa. ⁴ Onon kha khẹ onin idi damun lueghe bhi ofen dia be eria non yulu. ⁵ Ehi danon ọno okhio talọ ọda tama ele "Khi jo ofen kha muẹn, ghe Imen lẹnlẹn Ijesu uwe gunon nan gbea. ⁶ Qiye ribhe enan, vae dọghe ejia dare Ebialen tọ. ⁷ Kha khia eji ejie rọ taman eni idibo, "Okpanon sibhi uwumi rẹ. Ghe okan odalo oẹ kva khi Igalili. ⁸ Ono okhio da jieje si hi isi idi re bhi ofemu be egbọn - ghon nọkponọle, oda riunẹ rọtama eni idibo. ⁹ Irio Ijesu da kele oda tale "ituẹẹ!" Ono okhio davae, muole ẹwẹ mọn ọda de uhomọn re nanlẹn. ¹⁰ Eni Ijesu datama ele, "khi jio ofen muẹn. Akhia taman ibhi ole nkn ikpẹa nakpanon khi Igalili. Eni ele ada miẹnmen". ¹¹ Eghe ne nin ikhio kirẹ kha khia irio, enẹ eria eso nekhe enin dadagbala khineke Ebo eda tama ọno ojie ohen emin nesunun erebhe. ¹² Eghe nin eno ohẹn kire bu ene anlẹn rẹ eda nele zilo enoto, Eda ri igbo nọkponọle ne gbanegbe. ¹³ Oda taman ele "Sade idibo ọsi Ijesu vae asonnan olu egbe osi osole mu egbe ni ele rẹ kha wẹ" ¹⁴ Akhamiẹn onuhomujie nan se ejio onon rẹ ebho khan ye. ¹⁵ Riọ ene gbanegbe dọri onin igbo edalu eba yele lu. Onemọn da maman gba ejerebhe bho otọ Ijuisi irioye rẹsẹbhe ẹlẹnan. ¹⁶ Okpanon, odibo non ọzu ugholọu da kha khi Igalili bhi onun ukoke nin Ijesu tamatan. ¹⁷ Eghe neki remiọlẹn eda hanre nanlẹn edo dakha be eve va" ¹⁸ Ijesu da vae dọ ne ele talọ odatalẹ "Otafoh rẹbhe airẹmẹn bhe agbọn okhun bi otọ. ¹⁹ Kha khi bhiro ibha khi idibo ọsi agbe ebho rebhe. Ramẹn na ele bhe elin Aba, bi ọsọ ọmọn bi ose Ahu elim nan khale. ²⁰ Man elele nerẹ lu enemnin rebhe imẹn yẹwẹ lu. Ghe, imẹn debaie eghe rebhe, resẹbhe eji agbọn sele.